

Po pošti prejemani:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemani:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 153.

V Ljubljani, v soboto 7. julija 1900.

Letnik XXVIII.

Z občnega zbora Katoliškega političnega društva.

Znamenit je bil na občnem zboru govor predsednika dr. Šusteršiča. Vsestransko odobravanje je pričalo, da je izražal mnenje zborovalcev. Naj posnamemo nekaj točk iz odličnega govora. Dr. Šusteršič je dejal, da mu je treba v prvi vrsti zabeležiti žalosten dogodek. V Lescah se je slišal nedavno prvi-krat na slovenskih tleh izdajalski klic: „Avstrijanstva ne maramo!“ Bogu in cesarju vdani Slovenci slovesno protestujemo proti temu klicu, ki kaže, kako daleč je padel javni duh pod uplivom liberalnega in socialno-demokratskega časopisja, katero razdira vse stebre javnega reda in miru. Zato danes, še bolj nego sicer zakličimo navdušeno: „Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef I. naj živi!“ (Navdušeni trikratni „Živio!“ kliči.)

Spominjal se je na to govornik spre-memb ministerstev na Dunaju in da preklic jezikovnih naredb ni privedel do zaželenega miru, po katerem hrepene zlasti katoliški Slovenci v korist ljudstva, ki komaj pričakuje rednega dela za gospodarske reforme. Zlasti investicije so za naš narod in deželo tako velikanskega pomena, da tisti, kdor je res naš prijatelj, mora pomagati v njih rešitev. Govornik je priznal, da je mladočeški klub v težavnem položaju, a dejal je, da ne umeva, zakaj bi iz obstrukcije ne mogel izvesti investicij, ki so za nas tako važne. Ko bi za Čeha bile slične razmere, kot so v zadevi investicij za nas, in bi mi Čehom ne pomagali za srečno rešitev onih razmer, to bi bil krik v mlado-češkem taboru, da izdajamo interese češkega ljudstva. Ravno tako imamo pravico zahte-vati mi, da nam Čehi sedaj pomagajo, ako hočejo biti res prijatelji našega naroda. To je realno, suhoparno stalo politike. Z zrač-nimi mostovi iz Ljubljane v Prago ne pri-demo naprej. Mi potrebujemo železniških mostov!

Veliko smo že žrtvovali na korist mlado-češkega kluba. Za časa Taaffeja so nam ves

čas svetovali Čehi in vlada „Le potrpite“ in mi smo čakali... Sedaj pa ne moremo več čakati, zato zahtevamo od zaveznikov, da nam pomagajo do učinkovitih, realnih vspehov. Vznemirja nas, da Čehi, dasi jim je bila obljubljena vsa pomoč v jezikovnem vprašanju, niso pustili pasirati investicij. Upajmo, da se razmere izboljšajo, vsaj se že odlični voditelji češki oglašajo, naj se združi stara desnica. Socialno, gospodarsko delo na dan. Optimistično je sicer upanje, da bi ta drž. zbor v sedanjosti sestavi prišel do rednega parlamentarnega delovanja — a kaj nam prinese prihodnost, ne ve nihče, to je pa gotovo, čim bolj bomo iskali v ljudstvu zaslombo, čim bolj bomo zvesti svojim načelom, tem bolj bode uspešen naš napor, naše delo.

Kulturni boj se bje danes tudi pri nas. Vsi nasprotniki katol. gibanja so se združili in napor cele te kompanije je, zagnati katoliško narodno stranko iz starih njenih pozicij v deželi. (Klici: „Ne bo šlo!“) Žalibog, da se pri tem nimamo boriti samo z liberalci, s soc. demokrati in starimi nemškutarskimi grofi in baroni, ampak, da imamo tudi nasprotnika v deželni vladi kranjski.

Da se podpira liberalno koalicijo, opazimo od glave dež. vlade do okrajnega glavarja in do zadnjega pisarja. (Burni pritjevalni kliči.) Tisti možje, ki mislijo, da nas premagajo, pa se motijo. Najprej morajo premagati slovensko ljudstvo, ki je prebilo že hujših viharjev, nego pa je nasprotovanje kakega barona Schwegla, ekselence Heina, ali pa kakega šefredakterja. Premagati morajo prej značaj naše dežele, individualnost slovenskega naroda, ki je katoliška. Dobro vemo, da šefredakterji pridejo in gredo, tudi z ekselencami se isto godi, ljudstvo pa ostane.

Zato se nič ne bojimo, ni združenih slovenskih in nemških liberalcev, ni socialnih demokratov, ni barona Heina! Vedo naj pa le ti, da smo pripravljeni s skrajnostjo brezobzirno braniti katoliško našo zemljo,

braniti jo z vsemi močmi, če treba tudi z mučeništvom. (Navdušeno pritjevanje.)

Na to je dr. Šusteršič pričel govoriti o delovanju odbora „Katol. polit. društva.“ Ravnokar se je pričela živahnejša akcija po deželi. Zadnji shodi so pokazali, da je ljudstvo še vedno navdušeno za staro geslo slovensko: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Vkljub vrišču in šumu se nasprotnikom ni posrečilo vzeti kaj prida terena katoliški stranki. Utaborujmo pa se vedno trdnejše, utaborujmo se tudi ondi, kjer ima nasprotnik še kaj moči. Ne velja več samo defenziva, mi moramo preiti v ofenzivo in skupno delo krščanskih mož mora imeti uspeh! (Dolgotravno ploskanje.)

Praščja kuga.

Na Dunaju se je vršila 3. t. mes. pod predsedstvom ministerskega predsednika dr. pl. Körberja enketa, kateri so bila predložena sledeča vprašanja:

1. Kateri vspehi so se dosegli od cesarske naredbe z dne 2. maja 1899 glede zatiranja praščje kuge?
2. Ali je opravičeno upanje vsaj v do-zdevno bližnji dobi, da se po tej naredbi popolno zatire praščja kuga?
3. Katere okoliščine onemogočujejo do-seči ta namen?
4. V katerih ozirih se oškodujejo ozi-roma spravijo interesi kmetijskih posestnikov v nevarnost po tej naredbi?
5. Katera so sredstva, po katerih bi bilo mogoče pri nadaljni veljavi omenjene ce-sarske naredbe škode za kmetijske posest-nike znatno zmanjšati?

Ministerski predsednik navaja, da so no-tranjemu ministerstvu došle razne pritožbe proti tej naredbi od kmetijskih družb, od deželnih zborov in tudi v državnem zboru vložile so se interelacije na vlado zaradi te naredbe. Osobito dunajska kmet. družba in nižjeavstrijski deželni zbor sta zahtevala naravnost, da se ta naredba razveljavi ali vsaj začasno ustavi, ker osobito na Nižje - Avstrijsko prihaja največ praščjev z Ogerskega, ker veliki Dunaj potrebuje velikanske mno-

žine praščjega mesa. Pa tudi druge dežele tožijo o strogosti pri izvrševanju te naredbe. Zato se mu je zdelo umestno, da zasliši v posebni enketi zastopnike raznih dežel, ker cesarski vladi je bil namen pri izdajanju te naredbe, obvarovati avstrijske živinorejce pred velikimi škodami, ki nastanejo po tej kugi, ki je zelo nalezljiva in proti kateri ni pravega zdravila. Vspehi, katere je cesarska vlada dosegla pri zatiranju goveje pljučne kuge, so bili tako veliki, da je ces. vlada mislila le ustreči živinorejcem, če se z vso strogostjo zatire nadaljno praščjo kugo.

Ministerijalni svetnik baron Schwartzenu, ki vodi v ministerstvu oddelek za veteri-narne zadeve, je poročal, da se je pred malo dnevi ustanovila posebna ministerijalna ve-terinarna komisija, v kateri so zastopana ministerstva za notranje stvari, za poljedel-stvo, za trgovstvo in železnice. Ta komisija je dobila nalog, da proučuje vse razmere in sredstva, po katerih bi se dala avstrijska živinoreja sploh povzdigniti in katera sred-stva bi mogla pospešiti izvoz naše živine. To bodi dokaz, kako resno proučuje ces. vlada to vprašanje in kako skrbi za povzdigo naše živinoreje, tako imenitne panoge na-šega narodnega gospodarstva.

Na to je še poročevalec za veterinarne policijske naredbe, svetnik Sperk, pojašnje-val, kako je tudi ta kužna bolezen k nam bila zanešena iz Amerike, in sicer l. 1895; kako se je v začetku naglo širila, ker ni bila znana oblika te kuge, osobito pa ker so živinorejci prikrivali obolele živali. Na-važa naredbo iz leta 1897, ki je velela, da se na tej kugi obolele črede in kuge sum-ljivi prašči zapro (kontumac) in da je bilo tako mogoče, nadaljno razširjanje te kužne bolezni znatno omejiti.

Dokazuje nadalje, da je bil vspeh zna-ten, ker od 5. maja l. leta do maja letos se je pobilo 12.339 kužno sumljivih praščjev, za kar je država izplačala dotičnim gospo-darjem 325.959 kron odškodnine in potro-šila 57.512 kron za komisije. Izkupilo se pa je za javno prodane zaklane prašče 164.203

LISTEK.

Moderni časnikarji.

Ubogi dr. Aleš Ušeničnik! Zadel ga je najhujša nesreča, ki sploh more zadeti sina slovenske matere, »Slov. Narod« in gospodje krog njega niso zadovoljni z njim! Njegov »Katoliški Obzornik« se jim ne dopada, nje-gov slog tudi ne, njegove misli tudi ne, da, celo njegova postava vzbuja njih jezo. Kako vajen, prenašati hudo in pa kako mo-čan mora biti g. doktor, ki vse to prenaša, vse to prenaša sam, ker Ljubljana, sedaj, ko gleda nje župan lepote pariške razstave, osi-rotela reva, mu ne more dati uteha. Eksi-stenca dra. Ušeničnika je »Slov. Narodu« v izpodtiko, in on ne neha eksistovati, njegov »Katoliški Obzornik« je liberalcem trn v peti, in on ne neha izdajati ga, njegova pisava je liberalcem v veliko jezo, in on ne neha pi-sati! Zato pa zasluži kazen, tako kazen, kakoršno zna človeku naložiti samo »Slov. Narod«.

Zatorej piše »Slov. Narod« o dru. Uše-ničniku tako-le: »Razumništvu nasproti pa pošiljate (seve klerikalci) v boj take prikazni, kakor je dr. Aleš Ušeničnik. Prototip dolgo-časnosti v vnanosti, v govoru in pred vsem

v pisavi (ker ta seveda liberalce najbolj jezi). Krščanstvo, ki je po njegovem nemerodaj-nem mnenju (ker merodajno je samo »Na-rodovo«) v nevarnosti mej nami, brani ta možiček s citati, katere je prepisal iz To-maža Akvinskega, ali pa iz sv. Avguština, in ravno tako uničuje »liberalstvo« s citati, ukradenimi cerkvenim očetom. Vmes pa se pretaka ledena, usnjata in mračna njegova dolgočasnost, da človeku kar slabo prihaja. In ta naj reši »katoličanstvo« mej nami, to naj nam je nekaj uzor junaka, ki pretaka za katoliško stvar svoje navdušenje? Gospod Anton Bonaventura, ali nimate občutka, da je s tem, da se postavljajo v prve vrste bo-jevnikov Lampe ali pa zaspani Ušeničnik, Vaš »sveti« boj že sam na sebi persi-fliran?«

Kajneda, to je izvirno, to je moderno! Mej drugimi narodi zagleda kaj tacega samo vsakih deset let, ali pa še ne, beli dan, da potem roma skozi vse časopise kot cvet ne prostovoljne komike v veselje bralcev. Na ptuje jezike prelagajo tako stvar. Pri nas pa je v »Narodu« taka pisava navadna, po njej se pase vsak dan enkrat naša »inteligence«. Kako napredni smo Slovenci!

Mi pa hočemo otihi pozabljivosti vsaj enega »Narodovi« izrekov. Poglejmo torej natančneje gorejšnji citat. Toda že smo iz-

rekli osodepolno besedo! »Narod« očita dru. Ušeničniku, da »citata prepisuje« iz sv. To-maža Akvinskega ali pa iz sv. Avguština, in da jih »krade« cerkvenim očetom. Kako se more komu očitati, da »citata« prepisuje in celo krade! Ali si »Slov. Narod« citate prosto izmišlja? Tudi dobro!

Toda sedaj pride še lepše! Med citati namreč, tako piše »Slov. Narod«, »se pre-taka ledena, usnjata in mračna njegova dol-gočasnost«. Svet izpoznavata tako iz »Slov. Naroda« tri nove tekočine: led, usnje in mrak. Zanimivo mora biti, ako človek vidi, kako teče led, ali mrak, ali celo usnje! Toda vse to teče le v možganih »Narodovega« pisca. Če to ni moderno pisano, potem res ne vemo, kaj bi bilo še moderno. In pa tako realistično! Kaj bi pisec iskal Bog zna kje podob, kar je najbližje, to porabi. Mrak, led, osobito pa usnje. Kaj mu mari, da so iz usnja škornji, saj je samo v nemščini zbad-ljivo, če se govori o škornjih. Zakaj ni za-pisal še par enakih stavkov, tega res ne vemo, saj bi mu ne bilo treba čisto nič na-penjati izmučene glave. Trd kot vosek; le-den kot ogenj; izviren kot Dimnik; samo-stojno misleč, kot »Narodov« privrženec; svobodoumen kakor liberalci; naroden, kakor bi bil s Schweglom združen itd. itd. to vse bi se dalo lepo porabiti.

Toda bodi dovolj. Če bode »Narod« vedno tako pisal, veruje naj nam, postal bode s časom najmodernejši časnik. Do-mišlja si sicer, da je že sedaj, ali popolniti se še mora prav malo, potem pa mu bo prvenstvo med modernimi listi gotovo.

Na Kitajskem, pravijo, da se gode čudne reči.

Svetnik.

Francoski spisal Paul Bourget. — Prestavil — a — (Dalje.)

Bilo mi je nemogoče uganiti pravo iz čisto mirnih potez njegovega obraza. Menda se je bil popolnoma zatopil v spomine, ki mu jih je budil pogled na obširno, obokano sobo.

Nekaj modernih stolov, četverovoglata miza in kanape, to je bila vsa oprava. V kotu se je videl pri napol odprtih vratih oltar z zakajenimi slikami, kjer je brez dvoma opravljal samostanski prednik svoje molitve. Pri drugih na stečaj odprtih vratih se je videlo naravnost po vrsti v dve drugi sobi; vsaka je bila opremljena z železno posteljo, s stoli in umivalnikom na revnih omarih. Tla niso bila niti rdečeprevlečena.

Vrata in okna so bila luknjasta. Pred nami se je pa razprostirala veličastna pō-krajina. V gotovi višini se je dvigal ravno

kron, tako, da je država v to izdala le 219.268 kron.

Sedaj je prasičja kuga jako razširjena.

Ta izpovedba veterinarne referenta je dala do cela ugodni temelj nasprotnikom nove naredbe, po kateri se morajo ne le okuženi, oziroma okuženja sumljivi prasiči takoj pobiti ali zaklati, ampak da se tudi zdravi prasiči, ki so bili količkaj v dotiki s sumljivimi, takoj zakoljejo.

V razpravi je zavzemal veterinar referent najstrožje stališče glede zatiranja, ne tako od kmetijskega ministerstva kot večak živinozdravnik pozvani profesor na višji živinozdravnišnici dr. Schindelka, ki je priznal, da sedaj ta kužna bolezen ni tako nalezljiva in tudi ne tako hudobna, ker precejšen odstotek zbolelih živali srečno preboli.

Svoje pomisleke so izražali in priporočali, da se začasno ustavi naredba iz l. 1899, zastopniki kmetijskih družb iz Nižje Avstrije, Češke, Šlezije, Koroške in Kranjske. Ker so osobito primorske dežele (Dalmacija, Trst in Gorica) bile zastopane po veterinarjih, so ti izrekli se za strogo izvršbo, kakoršno želi izvesti veterinar referent v ministerstvu. Zastopnika Gališke in Bukovine sta tudi za pobijanje vseh živali, ki so prišle količkaj v dotiko s sumljivimi prasiči, vendar pa zahtevata, da znašaj odškodnina za zdrave prasiče 95%, za bolne pa 75%, kar doslej ni veljalo, ker za živali, katere so se razparale in tako v njih dokazala kuga — doslej ni bilo nobene odškodnine.

Zastopnik k r a n j s k e kmetijske družbe g. vodja P o v š e navajal je, koliko imajo naši kmetovalci škode po tej prasičji kugi, katero tako lahko zatrosijo maloskrbni prekipci iz Hrvatske, odkoder je meja v deželo kar odprta. Obžalovati je osobito, da se je sklenila lansko leto nesrečna pogodba med Avstrijo in Ogersko glede živinskega prometa sploh, ki sloni na reciprociteti. Za tako reciprociteto pomanjkuje opravičenega temelja, ker Ogerska proda na leto v našo Avstrijo živine za 87 milijonov gold., ko Ogerska od nas kupi živine le za 3½ milijona. Tudi ogerska veterinarska organizacija daleč za našo zaostaja in dalo bi se kaj ostro govoriti o odnošajih veterinarske policije na Ogerskem.

Zelo obžalovati je nadalje, da je naša vlada privolila v to, da je promet z živino med obema državama polovicama prost in da se z Ogerskega k nam prihajajoče živali ne preiskujejo več na meji, ampak da morejo transporti svobodno prestopati mejo in preiskujejo še-le na kraju kupca, odkoder se vračajo, če so živali sumljive! Kolika lahkornost, ki more prav znatno pospeševati razširjanje kuge. Ima sicer naša vlada pravico prepričati se po svojih veterinarskih komisarijih o stanju veterinarskih naredb na Ogerskem, a kako malo se to pravo izvršuje, saj je znano, da Ogerska ne vidi rada, če naši veterinarji prihajajo preiskovat ondotne razmere.

Dokler ne bo prepovedan vhod ogerskim prasičem v našo državo, kakor je to bilo pred l. 1899., torej pred pogodbo z Ogersko, zaman je tudi najstrožja izvršba naredbe za zatiranje kuge s pobijanjem celih čred. Stotisoči se bodo izdali iz državnih blagajn za pobite živali, a vedno novi transporti prasičev iz Ogerske, katerim je pot v notranje kraje naše države odprta, bodo zanašali vedno kugo. Tako bo naša vlada vršila pravo Sisi-fusovo delo, kojemu ne bo konca in kraja.

Zato pravi zastopnik kranjski, dokler se nesrečni dogovor z Ogersko ne odpravi, ali vsaj to doseže, da se bodo prasiči smeli na meji preiskovati in eventualno v sumljivih slučajih konfiscirati, bi bila akcija za zatiranje kuge brezvspešna. Zato se pridružuje mnenju nižjeavstrijske kmetijske in drugih družb, katere so zato, da se zdrave živali ne pobijajo, ter vtemeljuje to še s tem, da je odstotek na kugi obolelih živali po izjavi nekaterih živinozdravnikov prav ugoden, ker baje do 40 odstotkov živali preboli.

Navaja dalje, da Ogerska vrši kaj maloskrbno veterinarsko policijo. Dejstvo je, da je ogerska vlada dala pri stanju 868.000 kužnobilnih prasičev le 33.323 okuženih ali sumljivih pobiti, ko se je pri nas pri stanju 28.775 kužnih prasičev, 22.150 okuženih in sumljivih pobilo.

Istotako izraža željo, da se okuženi okraji takoj objavljajo. Godi se o tem precej zamudno in znani so slučaji velikih škod, ki so nastale prav zaradi prepoznega objavljanja kužnih krajev, iz katerih so došli transporti, ki so imeli spričevalo, da prihajajo iz zdravih neokuženih okrajev. Zanašaje se na te certifikate, kupujejo gospodarji bolne živali, dočim še isti dan dokažejo veterinarji, da so okuženi dotični kraji, in brez odloga zapade vsa žival zakonu. Ker pa se vsi stroški za komisije in izvršbo veterinarsko-policijskih naredb pokrivajo iz izkupila navadno na javni dražbi prodanih živali, jasno je, kako malo odškodnine dobi lastnik.

Ugovarjati bi utegnil kdo: zakaj pa kupujejo kranjski kmetovalci prasiče za rejo s Hrvatskega, zakaj ne skrbé, da se v deželi izreja potrebno število mladih prasičev. Na to moram odgovorjati, da naš kmetovalec ne more po tako nizki ceni izrejevati mladih prasičev, kakor more to ogerski ali hrvatski, kjer se prasičoreja kar priprosto na pašnikih vrši. Zato naši kmetovalci radi segajo po takih iz Hrvatske k nam prignanih rejnih prasičih, ker so boljši kup in je ubožani naš mali kmet prisiljen na vsak vinar paziti.

Sicer pa se je po vplivu kmet. družbe znatno pospešila domača izreja mladih prasičev za rejo, kar pač najbolj kaže dejstvo, da je sedaj cena mladim prascem silno nizka. Odkar se je vsled zaprtije ogersko-hrvatske meje pri nas na Kranjskem zboljšala naša prasičoreja, dosegli smo tudi izvoz naših prasičev v razne sosedne dežele, osobito na Koroško in Tirolsko. Sedaj je tako lepo in

srečno pričet razvoj naše prasičoreje, pa po nesrečni, skrajno nepremišljeni koncesiji reciprocitete v živinskem prometu je v vedni nevarnosti. To tudi že hudo čutimo, ker kakor hitro se pojavi kuga v posameznih slučajih na Kranjskem, hitijo sosedne dežele, kamor imamo najboljši izvoz, zapirati svoje meje našim prasičem.

Zaradi pojedinih slučajev zapira se potem izvoz našim prasičem iz cele dežele. To je ne le kvarljivo za nas, ampak tudi krivično, ker po novi pogodbi z Ogersko sme vlada Ogerski prepovedovati uvoz le iz posameznih občin ali celo le iz posameznih krajev ali vasi.

Zato mora naša dežela zahtevati, da cesarska vlada zatira svinjsko kugo, v to pa mora nastopiti zopet v veljavo prejšnje stanje, ko je bilo mogoče našo mejo zapreti prasičem iz ogerske države.

Na vsak način pa moramo zahtevati, da se prepove vsaj uvoz ondotnih prasičev za rejo in da se za slučaj okuženja prepove izvoz le iz dotičnega okraja in ne takoj za celo deželo.

Če se ne more iz političnih ozirov ustaviti cesarska naredba z dne 2. maja leta 1899, naj se pa dovolijo primerne odškodnine za pobite živali in ministerstvo naj po najboljši moči podpira naše kmetovalce v izreji domačih prasičev za rejo; tako bodo naši revni mali kmetovalci mogli doma nabaviti si rejnih mladih prasičev.

Po izjavi zastopnikov ministerstva je upati, da se ublaži omenjena cesarska naredba iz leta 1899, da se bodo dajale odškodnine tudi za bolne živali, kar se sedaj ne godi, ter da se ne bo tako brezobzirno ravnalo s pobijanjem zdravih prasičev, ki so morebiti bili v kaki dotiki z bolnimi ali sumljivimi. Upati je, in to edino bo rešilo, da z vso enerzijsko deluje naša vlada, da se Ogerska pokori našim veterinarim naredbam ter da se zabrani razširjenje kužnih bolezni po živalih, ki prihajajo k nam brez nadzorstva iz Ogerske.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. julija.

O spojitvi katol. ljudske stranke s krščanskimi socialisti pišejo še vedno razni dunajski listi, akoravno se je že z obeh strani pojasnilo, da na tako spojitev nobeden resno ne misli. Glavno glasilo dunajskih krščanskih socialistov je naravnost izjavilo, da njegova stranka ne stopi v zvezo s katoliško ljudsko stranko, dokler ne pri-trdi v vseh točkah krščansko-socijalnemu programu, ki je posebno v verskih rečeh precej različen od onega katoliške ljudske stranke. V krščansko-socijalni zvezi niso združeni samo katoliki, ki tvorijo nje ve-čino, marveč tudi protestantje raznih vrst, nasprotno je pa ona strogo katoliška. To je po mnenju »D. Volksblatta« glavna ovira,

akoravno si tudi v narodnostnem oziru stranki precej nasprotujeta. — V »Informa-ciji« pa piše neki »katoliški politik«, da ovira združenje teh dveh strank samo na-rodnostno vprašanje. Krščanski socialisti so se priklopili levici, katoliška ljudska stranka je pa do zadnjega vztrajala na desnici. Ta ovira pa neki ni toliko, da bi je ne bilo mogoče odstraniti. Katoliška ljudska stranka je vztrajala vedno na strogo nemško-narodnem stališču, le da je bila pravična tudi na-pram slovanskim narodom, ker zagovarja odločno jezikovno ravnopravnost. In na tem stališču morajo konečno stati tudi krščanski socialisti, ako hočejo, da se uresniči njih želja po miru in jedinstvi mej narodov. Torej je ovira po mnenju tega politika le navi-dezna in bi je ne bilo težko odstraniti v ve-liko korist avstrijskih in katoliških interesov.

Isterski deželni zbor se snide 20. t. m. v Kopru k letošnjemu prvemu rednemu zasedanju. Ta zastop se dosedaj radi tega ni mogel sniti, ker so se vsled pretiranih zahtev italijanske večine razbili vsi pravni poskusi. Koncem minulega tedna je pa bival na Du-naju deželni glavar dr. Campitelli, minuli ponedeljek pa zastopnika slovensko-hrvatske manjšine Spinčič in Laginja, in sklepali se sme, da se je posredovanjem Koerberja to-liko doseglo, da bo mogoča vsaj deloma mirna razprava. Danes so se sošli v Opatiji slovanski člani tega zastopa, da se dogovore o nadaljni taktiki v deželni zbornici.

Vladni poslednji poskus. Graškemu »Volksblattu« poročajo, da namerava Koerberjeva vlada poskusiti še enkrat in sicer poslednjikrat s sedanjim parlamentom. V je-seni bo po tem viru sklican državni zbor, ne da bi vlada posegla po izrednih sred-stvih. Koerber bi bil potemtakem opustil misel na izvedbo jezikovnega zakona ter pre-menjenega poslovnika, marveč misli, da so se razmere že same toliko ublažile, da bo mogoče mirno zborovanje. Toda vlada se bržkone zelo moti, ako misli, da se bo na tako lahek način rešilo skrajno zamotano vprašanje. — Sploh pa še nihče ne more napovedati, kaj vse izvrši vlada pred sestan-kom državnega zbora.

Dr. Ebenhochova tvačanja so za-dela ob odločen odpor ne samo v radikal-nih čeških in nemških krogih, marveč tudi pri zmernih politikih. Njegovi nasveti, v tem se strinjajo vsi češki in nemški politiki, bi izvedeni povzročili v zbornici kar dvojno obstrukcijo: češko in nemško. Proti uveljav-ljenju novega poslovnega reda s pomočjo paragrafa 14 bi se ustavile izvzemši Poljake in morda nemške konservativce vse parla-mentarne stranke in pojavile bi se še večje zmešnjave, kakor se izraža nekdo v praški »Politiki«: Parlament s svojo stražo bi postal res izvrstna izboljševalnica, a objednem naj-slabši parlament. — In potem dr. Eben-hochova večina z zmernimi strankami! Stara desnica ne sme biti, Čehov ne mara in

nasproti holm z ograjenimi hišami; od tega griča do samostana je pa krilo prostor bujno zelenilo, ne več otožne ciprese, ampak hrasti, katerih zeleno listje se je semtertja škrla-tasto rdečilo. Druge sledove kulture si lahko opazil spodaj v dolinici, kjer se je menja-valo hrastje in oljčno drevje. Tu je očitno vse ustvaril napor menihov, pregnanih v to puščavo. Onkraj teh zelenic se zopet začne pušča, še skoraj odurnejša kakor prej; nad njo gospoduje Veruka, najvišji vrh pisan-skega pogorja, kjer razpadajo razvaline gradu, nekdaš zavezje nekega oblastneža, zoper ka-terega so morali sezidati četverokotno trd-njavo, da so branili od te strani samostan napadov. Robi male trdnjave, z rdečimi kamni okrašeni, so se žarili v modri barvi nebesnega svoda, ki je bil semtertja pre-vlečen z rdečimi oblaki, in se v obrisu le-sketali za oknom.

Moj tovariš ni več mislil na zabavlje, kajti bila ga je prevzela kakor mene umet-niška narava, čarobna ostrost tega obzorja ki ga je v podobnih urah gledalo toliko sedaj zaprtih oči nekdanjih menihov; neka-teri so skrbeli le za oni svet, — in tem se je zdelo rožno-rdeče nebo predpoda ne-beškega veselja, drugi pa, častihlepni in vladnoželjni so tu v tej tišini sanjali o kar-dinalskem klobuku, morda celo o tiari.

Nato skrivnostna, grobna tišina . . .

Kakor vselej, kadar sem se srečaval s preteklostjo, kadar me je prevevalo skoro bolešno čuvstvo, v katerem se neposredno strinja to, kar je bilo in kar nikdar več ne bo, mi je tudi sedaj prišel na misel ta verz iz »Contemplations«. Tu čuvstvo je trajalo komaj minuto, a v tej minuti sem prebistril vse nekdanje življenje samostana, vteleseno v ponižnih ali oholih sanjah dostojanstve-nikov, ki so imeli za edinega naslednika starega opata s ponošeno haljo, z nezlika-nimi čevlji.

»Ali ni ta pogled čarovit? Štirideset let je že, kar brez prestanka bivam v samo-stanu, in vendar se nisem naveličal . . .«

»Štirideset let!« sem skoro nehoté vz-kliknil. »In brez prestanka! . . . Saj ste vendar kaj potovali?«

»To je res, dvakrat sem bil na poto-vanju, vsakokrat po šest dnij. Enkrat sem šel v svoj rojstni kraj, v Milan, k umirajoči sestri, ki me je prosila, naj ji prinesem sv. popotnico. Čista, angeljska duša! Drugič sem bil v Rimu, ko so mojemu staremu učitelju Peloro izročili kardinalski klobuk. »Da« je nadaljeval, in kratko zamahnil v zraku, »l. 1845. sem prišel semkaj. Kako je bil tedaj Monte-Chiaro lep, kako lepe maše so se tu pele! Gledati samostan kakor sem ga gledal, in gledati ga kakor ga zdaj gle-dam, se pravi najti telo brez duše ondi, kjer

smo prebili svojo mladost, svoje življenje. Pa kaj hočemo? — Trpimo!

Multa renascentur, quae iam cecidere, cadentque

Quae nunc sunt in honore . . .

Gospoda, moram vaju zapustiti, da na-ročim obed . . .

Ludovik nese kovčge. Seveda z njim morate potrpeti, potrpeti . . . Treba je oči zatisniti in se priporočiti Bogu! . . .«

Po teh nasvetih in besedah je don Ga-briel Griffi odšel. Komaj je bil prestopil prag, se je že Filip vsedel v naslonjač in se začel smejati z onim vedno zlobnim smehom.

»Tristo medvedov«, je vzkliknil, »tale čudak je pa še vreden truda . . .«

»Ne vem, kje najdete kaj čudaškega na tem, kar je pravil redovnik; pripovedoval je prav priprosto zgodovino svojega samostana, ki gotovo boli njegovo srce, a vendar pre-naša bolečine z zaupanjem pravega vernika. Skoro petnajst let sem starejši od vas, gnale so me po svetu razne muhe kakor zdaj vas, a dobro vem, da ni modrejšega in lepšega na tej zemlji, kakor je človek, ki dela isto delo, z istim idealom, v istem kotičku sveta! . . .«

»Amen«, je končal mladi tovariš še z večjim smehom. »Kaj še hočete? Krasno pete maše, učitelj kardinal, angeljska duša

sestre, povrhu navajanje Horaca in slednjič služba gostilničarja! . . . No, nazadnje bova drago plačala njegovo gostoljubnost; ta-le umazana soba stane za eno noč gotovo eno liro«. Prijel me je za roko, da bi šla v prvo spalnico. »Ker vam ne ugaja dragi gospod«. Sirota! Čuvstvo, ki mi ga je vzbudil, je bilo slično onemu, ki ga povzroča zapah, ki na vse pretege škriplje. Vsak dogodek, ki je napravil nanj vtis, je razjasnil na njem nekaj nenaravnega. Ali to, kar me je oča-ralo in kar mislim da še nisem dovolj pov-darjal, je bil oni plamen razuma, ki je pla-polal sredi hudomušnosti tega slabo vzgo-jenega, porednega otroka. Med potjo me je presenečil z dvema ali tremi opazkami o geološki sestavi zemlje, po kateri smo se vozili, in naslonivši se na balkon, ki je bil v zvezi z našima sobama nasproti trdnjavi, je začel praviti o florentinskem stavbarstvu, kakor tak, ki je veliko bral in veliko opa-zoval — dve redko združeni vrlini! Njegovo znanje, tako različno od onega, ki so ga kazale njegove diplome, je pričalo izredno bister razum; bil je vrlo izobražen v so-dobnem slovstvu. Toda ta razumnost je vi-sela na njem kot biser, ali še boljše kot stroj. Bila je izven njega, ni bila isto kar on. On jo je obvladoval, ona njega ni. Služila mu ni niti z vero niti z ljubeznijo.

(Dalje prih.)

z njimi vred tudi ne njih zaveznikov fevdalnih veleposestnikov in Jugoslovanov Kaj neki mu potem še preostaja? Le Poljaki in nemška »Gemeinbürgschaft« bi tvorili z dr. Ebenhochovimi somišljeniki novo večino. Kako dolgo in v kakih razmerah, ni težko napovedati.

Konservativni češki veleposestniki so se v četrtek v Pragi posvetovali o položaju. V palači grofa Buquoy kot načelnika deželnozborskega kluba so se sošli člani izvršilnega odbora princ Ferdinand Lobkovic, princ Friderik Schwarzenberg, grof Sylva-Tarouca in dr. Mettal. Razgovor je bil, kakor pravijo, o političnem položaju. Kaj se je govorilo in o čem se je sklepalo, poročila ne povedo.

Sodba nemških listov o govoru cesarja Viljema. Marsikdo, ki je prebral zadnja dva govora nemškega cesarja povodom odhoda vojakov proti Kitaju, je spoznal iz njegovih besed, da je napovedal Kitajcem brezobzirno vojsko. Tej misli nasprotujejo nemški listi, posebno pa »Köln. Volkszeitg.« Ta list pravi: Formalne vojske Nemčija ne more napovedati brez odobrenja zveznega sveta. Cesar sme diplomatski zastopati državo na zvonaj in tudi z vojnimi ladjami sme razpolagati. Vojsko sme prijeti cesar le tedaj brez predhodnega dovoljenja zveznega sveta, ako bi bila napadena nemška posest. To se pa dosedaj še ni zgodilo. Napad na nemško poslanstvo se še ne more smatrati za napad nemškega ozemlja. Zvezni svet dosedaj še ni stavil nobenega predloga v tem oziru.

Generalska kriza v Franciji. Poročali smo že, da je te dni podal ostavko najvišji poveljnik francoske armade general Jamont in z njim vred ali še pred njim načelnik generalnega štaba general Delanne, ker je vojni minister Andre brez nju vednosti in ne oziraje se na dosedanje običaje in predpise namestil tri važna predstojniška mesta v generalnem štabu z možmi, ki dosedaj niso pripadali generalnemu štabu ter nimajo potrebnih zmožnosti. Vojnega ministra je vodilo pri tem imenovanju samo politično prepričanje, katero je že neštivilokrat izredno kvarljivo vplivalo na francosko armado. Mesto da bi bila armada zavarovana pred vsemi političnimi valovi, skušali so jo razdvojiti v dva strogo nasprotna ei tabora: v Dreyfusarde in proti Dreyfusovec. Kolikorkrat se je menjala francoska vlada, od leta 1871 je André že 31. vojni minister v Franciji, vselej so se izvršile v armadi temeljite izpremembe in vselej je bilo odločilno politično prepričanje ali strankarstvo. Da to armadi več škoduje nego koristi, je že davno dokazano. Vojni minister je sedaj mesto Jamonta imenoval generalissimom pa-

riskega guvernerja generala Brugère, in generala Pendezece, povsem neznanega častnika, pa načelnikom generalnega štaba. Pri tozadevni razpravi v senatu in zbornici se je pokazalo, da je le neznatna večina odobrila vladni korak in da se je pojavil razpor mej vlado in armado, čegar posledica bo mej drugim padec Waldeck-Rousseauvega kabineta.

V italijanskem parlamentu se napoveduje nov vihar. Zakladni minister je predložil zbornici šestmesečni budgetni provizorij. To pa levičarjem bržkone ne bo posebno všeč, ker so sklenili spravo le pod pogojem, da predloži vlada samo jednome-sečni provizorij. Splošno se torej pričakuje burnih nastopov, pri katerih se bo pokazala vsa moč opozicije in bo morala vlada prebiti hudo preskušnjo.

O rusko-kitajskih razmerah piše ruski list »Rossija«, da so bile pred nekaj časom mnogo bolj, kakor so sedaj. Kitajska vlada je jela v poslednjem času nekako popolno prezirati svojega ruskega sosedu. Vendar pa iz tega še ne sledi, da mora Rusija spremeniti svojo politiko in se morda postaviti »na čelo solidarne akcije«. Angleži in ostali Evropejci bi bili prav veseli, ko bi Rusi temeljito spremenili svoje razmerje do Kitajcev. Toda to se sedaj še ne zgodi, ker bi še ne bilo v korist Rusiji. Zaman računa Evropa na odločno akcijo Rusije in Japana, o kateri pravijo, da sta moralno zavezana, misliti le na Evropo. Ti dve državi bodeta mislili najprej nase, potem na druge.

Angleške izgube v južno-afriški vojski. Londonski vojni urad je sedaj izdal skupni pregled vseh žrtev, ki so jih morali donesti Angleži v času do 9. junija v se danji vojski, ki pa še ne bo tako naglo končana. Zapisanih imajo 2055 častnikov in 33.255 mož, ki jih tako - le razdele: 2518 (235) ubitih, 11.405 (841) ranjenih, 614 (73) jih pogrešajo, 4758 (200) ujetih, 3721 (112) umrlih vsled bolezni, 58 (—) ponesrečenih in 11.171 (604) invalidov, bolnih in nesposobnih, ki so jih morali poslati domov. K temu številu je pa treba prišteti blizu 40.000 mož, ki se nahajajo v raznih bolnicah radi popolne oslabelosti ali ker so oboleli na epidemičnih boleznih, dalje do 1000 mož, ki so jih ujeli Buri po 9. juniju, in blizu 800 ubitih in ranjenih v tem času in pa 5000 prostovoljcev, pomagačev pri nasipih, hlapcev itd., ki jih Angleži ne štejejo mej vojake, ki pa so padli ali bili ranjeni. — Skupno je stala dosedaj Angleže po njih izjavi sedanja vojska z Buri 81.045 mož in morajo še vedno doprinesati nove žrtve.

V zveznih državah severo-ameriških je volivno gibanje za volitev predsednika, ki se vrši drugi terek meseca no-

vembra, v polnem tiru Republikanski shod v Filadelfiji, ki je zboroval od 19. do 21. junija, se je z vsemi 926 glasovi — res ne- navadna soglasnost — izrekel za kandida- turo Mac Kinleya, demokratična stranka pa strastno agituje za svojega kandidata Bry- ana. Odvisna je sedaj Mac Kinleyeva izvo- litev samo od tega, katera stranka je moč- nejša. Po poročilu republikanskih listov Bryan ne more imeti upanja na zmago.

Dopisi.

Iz Novega mesta 6. julija. Naš ljubljeni višji pastir, presv. Anton Bonaventura je tekom svojega dveletnega pastirovanja že tretjič počastil Novo mesto. O prvih dveh posetih se je vže ob priliki govorilo, naj danes izpregovorim o zadnjem.

Pripeljal se je doli v soboto zvečer ob 10. uri. Drugo jutro 1. julija je posvetil v kapeli usmiljenih bratov v Kandiji jako lep nov kamenit altar, ki so ga jim darovali dobrotniki iz Gradca. Čudili smo se lepi iz- vrstni, še bolj pa jako nizki ceni tega iz- vrstnega dela. Popoldne pa je presv. bla- goslovil v samostanski cerkvi oo. frančiškan- nov novo krasno bandero za tretjerednike in pa novo prižnico.

Ta je izvršena v gotskem slogu. Reči moram, da smo nekako s strahom pričako- vali, kako se bode pokazalo delo, kajti iz- ročilo se je novincu v tej stroki, podobarju g. Fr. Cibru, ki je lani prišel semkaj iz Ljubljane. Ali dovršeno delo nas je prese- netilo, s čudenjem in popolno zadovoljnostjo napolnilo. G. Ciber se je pokazal mojstra v svoji stroki. To je le eden glas. Kedor pri- žnico vidi, to trdi, naj si bode neuk ali naj- boljši strokovnjak. Ne pišem tega, ker je na Kranjskem navada »hvaliti«, marveč s popolnim prepričanjem in spodbujen po- spolnem priznanju. Ako ne veruješ, pridi in poglej, — pa bodeš tudi ti z menoj vred hvalil mojstra. Daleč, daleč na okoli ne do- biš enake prižnice.

Izdelana je vestno in natančno po na- črtu g. Celestina Misa, c. kr. profesorja na obrtni strokovni šoli, iz izvrstnega hrasto- vega lesa. Visoka je nad 7 m. Človek se ne more načuditi ličnosti in natančnosti celote ali posameznih delov, — ne nagleda se kmalu tega prekrasnega dela. Pozlačena je samo ornamentika, kar lepo naravno barvo hrastovega lesa še bolj povzdiguje. Izvršeno je vse v visokem gotskem slogu tako na- tančno, da strokovnjak ne bode našel, kar bi mogel grajati. Učen gospod mi je rekel, da takega dela ni že dolgo videl.

Gospodu Cibru moramo čestitati; po- kazal se je s prvim javnim delom pravega mojstra. Le tako naprej! Gospodom cer- kvenim predstojnikom pa mojstra najtopleje priporočamo. Pridite gospodje, župniki, v

mesto, pogledajte leco in rekli bode, da hvalim g. Cibra še premalo. Dajajte priliko domačemu mojstru, da se še dalje uri, skr- bite, da denar ostane doma, — iz tujine boljšega dela ne boste dobili.

Pri izdelovanju lece sta prav pridno po- magala g. M. Trpin, izvrsten rezbar in slikar, pa gosp. Jož. Judnič, ki je izvršil mizarska dela. Tudi ta dva zaslužita javno pohvalo. P. Otokar Aleš, t. č. gvardijan.

S Prema, 5. julija. Naša cerkev je bila 1. 1868. dozidana. Stolp na cerkvi pa je bil slabo narejen in ga je bilo treba 1889 leta popraviti. Istotako je bilo treba cerkev po- pravljati, ker je veliko trpela vsled deževja. L. 1895. pa jo je zopet potres nekaj poško- doval. Letos pa smo morali začeti zidati nov zvonik, ker je bila nevarnost, da se podre. To delo je silno težavno, ker morajo ljudje kamen dovažati iz košanske in slavinke župnije. To delo bode zopet stalo čez 3000 gld. Prav krščansko delo vsakdo stori, kdor hoče kaj p. dariti za zvonik, ker ljudje sami ne zmorejo vsega.

Dne 18. junija je bila tudi pri nas huda ura. Lilo je kakor iz škafa in v vaseh Čelje in Smerje je tudi toča pobila. Posebna ne- sreča je zadela Jakoba Urha iz vasi Čelje. Lani mu je žled drevje polomil, dne 18. ju- nija mu je vse toča pobila in ponoči od 28. na 29. junija mu je ogenj uničil vsa po- sloplja. Ljudje so komaj skozi okna ušli iz ognja. Usmilite se, dobri ljudje, tega reveža! Vsak dar zanj sprejme župni urad v Premu.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. julija: 5. pobinkošna, Elizabeta kralj.; evang.: O farizejski pravičnosti. Mat. 5. — Ponedeljek, 9. ju- lija: Vigilij šk. m. — Torek, 10. julija: Felicita in 7 sinov. — Sreda, 11. julija: Pij I. pap. — Četrtek, 12. julija: Mohor in Fortunat mm — Petek, 13. julija: Anaklet pap. Margareta. — Sobota, 14. julija: Bonaventura šk. — Solnce izide 10. julija ob 4 uri 26 min., zaide pa ob 7. uri 44 min. — Lunin spremeni: Ščip 12. julija ob 2. uri 30 min. popoldne. — Musica sacra v nedeljo 8. julija: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša »Salve regina« zl. G. E. Stehle, graduale A. Foer- ster; offertorium koral. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Latinska maša v čast sv. Antona Padov. v A-moll zl. J. G. Zangl, graduale »Protector noster« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Benedicam Domi- num« zl. Fr. Ferjančič.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. julija.

Imenovanja. Ig. pl. Scarpa je ime- novan okr. glavarjem za Primorsko in pride baje v Volosko, odkoder pride A. Fabiani

LISTEK.

O Levčevem „Slovenskem pravopisu“ in njega kritikah.

Spisal dr. K. Štrekelj.

(Dalje.)

To prvotno posestno stanje so seveda razni slo- vanski jeziki sčasoma izgubili več ali manj. Ker so se v ruščini, poljščini, lužiški srbsčini začeli mehki samoglas- niki, oziroma njih refleksi, izrekat tako omehčano, kakor da bi bili predjotirani, da se je namreč za stari e, ě i itd. začelo govoriti e, ě i, t. j. e, ě, i itd., zato se je moral tudi prvotno srednji ali indiferentni l spremeniti v pala- talnega, tako da imajo našti jeziki dandanes le dva l-a: l in l'. Drugi jeziki, ki mehkih vokalov ne predjotirajo, so hodili kajpada druga pota. Češčina je imela pred XIV. stoletjem še vse tri l-a; v XIV. stoletju pa je začel giniti palatalni l, zamenil ga je srednji l, kateri je v no- vejšem času izpodrinil tudi l'. Kakor nam kažejo tudi romanski jeziki (prim. Meyer-Lübke, Grammatik der roma- nischen Sprachen I. §. 514—518), se namreč lahko zgodi, da se v kombiniranem glasu l' povdari krepkeje zdaj prvi, zdaj drugi njegov komponent. V prvem primeru onemi element j, v drugem pa element l; prvo vidimo v češčini, v mnogih slovenskih narečjih in v bolgarščini, kjer se govori *pole* za *pol'e* (*polje*), drugo pa nahajamo v čakav- ščini in v nekaterih slovenskih narečjih, kjer se govori *kraj* za *kral'* (*kralj*). Vzrok zameni palatalnega l-a z indiferentnim l-om je torej fiziološki.

Kako pa je prišlo do tega, da se je l pred samo-

glasniki zamenil z indiferentnim l-om, kar se je zgodilo deloma v češčini, slovenščini in bolgarščini, in popolnoma v srbsčini ali hrvaščini? Mnogi jezikoslovci iščejo v tem vpliv tujih jezikov. Nemci so bajé krivi, da so Čehi začeli govoriti la, pri Hrvatih pa se misli na Lahe. Za češčino se sklicujejo jezikoslovci na poročilo Husovo v Výkladu na desatero prikázání, kjer pravi Hus: »Jakož Neemiáš slyšav, anodietky židovské mluvie odpolu azotsky a neumějí židovsky a proto je mrskal a bil, též nynie hodni by byli mrskanie Pražené i jiní Čechové, jenž mluvie odpoly česky a odpoly německy říkajíce *tobolka* za *tobotka*, *liko* za *tyko*«. t. j. Kakor je Nehemija, ko je slišal, da govoré židovski otroci napol azotski in da ne znajo židovski, jih zato bičal in tepel, tako bi bili tudi sedaj palice vredni Pražane in drugi Čehi, ki govoré napol češki in napol nemški, izrekaje *tobolka* za *tobotka*, *liko* za *tyko* (Slav. Bibl. II. 187). Jaz mislim, da tu nikakor ne smemo misliti na nemški vpliv; Hus se res je jezil na Pražane, ker se je pri njih začelo novo izrekanje, da se pa to slučajno sttrinja z nemškim, zato pač še ni kriviti Nemcev. Na mnoge druge Slovane so Nemci vplivali še huje in močneje, vendar ti niso izgubili svojega l-a; v zgled so nam lahko lužiški Srbi gorenji in dolnji, ki navzlic vsemu nemškemu nasilju še govoré l. Isto veljá o Kašubih. Nemški vpliv je pri nas bil vendar največji na Koroškem in Gorenjskem, in vendar so ravno tamkajšnji Slovenci ohranili najboljše refleks trdega l-a. Kedo bo trdil, da je bil med Kajkavci vpliv nemščine večí, kakor med večino štajerskih Slovencev? In vendar je med prvimi l bolj prodril! Kaj pa naj je vplivalo na bolgar- ščino? Ako govoré kje Nemci, reči moramo, da so to samo ponemčeni Slovani, da je ta l še ostanek njih starega jezika. Da bi bili tujci prinesli kakemu narodu popolnoma

nov glas, ki bi ga ta potem sprejel, je nedokazana trditev. Kar se je takih mnenj spravilo na polju slovanskega glaso- slova v svet dosedaj, so pač vsa neosnovana, n. p. da je rezijanska vokalna harmonija turanska, da je bolgarski n za a iz jezika traško-ilirskega, da je neka notranja zveza med nemškim o-uo-u in češkim ó-ou-ú, pa med nemškim ú-au-ou in í-ei in pa češkim ú-au-ou in ý-ěf, da je češki naglas nastal po nemškem vplivu itd. itd. Odkod naj bi bili potem dobili svoj t Albanci, odkod razni romanski narodi? Saj danes vendar operira tudi latinščina s trdim t. Tuj vpliv moramo mariveč zanikati pri razvoju t-a v l. Razlagati si moramo ta razvoj deloma s predruženimi glasovnimi zakoni, deloma s pomočjo analogije. Pozabiti ne smemo, da je za t nastopil l samo pred samoglas- niki; pred soglasniki in na koncu je bila njegova usoda v navedenih jezikih večinoma drugačna. Tisti l, ki na- domešča stari t, torej ni tuj; Hrvati ali Srbi, Čehi, Slo- venci, Bolgari so ga govorili pred e, ě, i, u že pred tisoč in več leti. Sčasoma so pa naši prednjiki začeli mešati y z i-jem, zenačili so t in t' v enem samem pol- glasniku, za oblike z y-jem so začele nastopati oblike z e-jem. Moč analogije se je potem začela širiti tudi pri l-om in je dobivala vedno več polja. Prelivanje se je začelo pri končnicah, pri katerih pa ni ostalo, ampak je na- posled prešlo tudi v korene. Vzemimo n. p. pridevnik *běh*; ko se je y zenačil z i-jem, je iz *běh* postalo *běli*, in tako tudi v zloženi deklinaciji, samo da se je morda sprva ohranila dolgota zadnjega samoglasnika; če se je to zgodilo v imenovalniku množine, se je moglo zgoditi tudi v rodilniku, dajalniku, mestniku in orodniku.

(Dalje prih.)

kot svetnik k tržaškemu namestništvu. Okr. glavarjem v Poreču je imenovan ondodni upravitelj Al. Lasciac.

Umrli je včeraj ob 11. uri dop. v Semiču pred. g. dekan in župnik Anton Aleš, duhovnik nemškega viteškega reda, odlikovan z zlatim zaslužnim križcem s krono. Blagi pokojnik je bil rojen v Mengšu dne 10. maja 1832., v duhovnika posvečen l. 1856. Pogreb bode jutri popoldne ob 5. uri v Semiču. — Brzjavno poročilo o smrti smo prejeli sinoči ob 6. uri, ko je list že izšel. Danes smo dobili poročilo, da je bil pokojnik v četrtek previden za smrt; upanja ni bilo nobenega da bi okrevljal. Naj v miru počiva!

Promocija. Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem prava gospod Ferdo Črne iz znane domoljubne tržaške rodbine. Častitamo! — G. Ant. Švigelj, odvetniški koncipijent, je bil danes promoviran na graškem vseučilišču doktorjem prava.

Časnikarski glasovi o katoliškem shodu so sila zanimivi. V »Edinosti« je neki dopisnik s Štajerskega zasejal celo vrsto pomislekov proti katoliškemu shodu, kateri slednjič kulminirajo v izjavi: »Moje mnenje glede katoliškega shoda je to, da za tak shod v trenutku ni aktualne potrebe, da bi ga ne mogli odložiti za enkrat pozneje.« Kdaj »pozneje« se naj vrši, pa nam gospod dopisnik ni povedal; vršil se bo takrat, kakor je napovedan. »Edinost« se boji, da bo slovenska narodnost trpela ob shodu — čisto nasprotno pa se boji »Tagespost« katoliškega shoda, ker bo utrdil narodnost. Piše namreč pod naslovom »Slovenska agitacija«: »V Ljubljani se po inicijativi škofa Jegliča pripravljata katol. shod. To se nam zdi izvedba onega od nas že omenjenega projekta, proti kateremu smo od nemške strani jako sumljivi, ker izkušnja kaže, da ti v slovanskih krajih vršeci se katoliški shodi ne nameravajo toliko cerkvenih, nego političnih in narodnostnih uspehov.« — Ti dve izjavi se vsekako medsebojno uničujeta. — Zato je pa dr. Tavčar v »Slov. Narodu« zasedel svojega nekdanjega romantičnega političnega Pegaza, ki pa sedaj kot nadušljiva Rozinanta zoblje iz Schweglovih jaslji in je gromovito zažvegil med svet krlilate besede: »Že dandanes operirajo Mahničevi posvečeni učenci s palicami in pestmi, pretepajoč mirno in pohlevno slovensko ljudstvo, kakor se pretepa le živina. Že dandanes napadajo krščansko-socialni Jegličevi pristaši svoje politične nasprotnike s kamenjem in jih pobijajo z gorjastimi. Že danes je klerikalno časopisje do skrajnosti ponorelo, da ga moramo zavračati le še po geslu: milo za drago in zob za zob. Že sedaj si dovoljujejo duhovniki preklinjanje svojih vernikov, že sedaj jih sovražno odganjajo od verskih opravil in si laste take pravice, kakoršne ima le papež... Da, do vrhunca je dospela zagrizenost in surovost nekaterih naših duhovnikov...« Mož, ki je tako pisal, mora imeti »delirium tremens«. Če se sedaj še katoliški shod posreči tem strašnim Jegličevim pristašem, morata vsekako Tavčar in Schwegel slovesno skočiti iz kože. — Vrli celovski »Mir« pa pravi: »II. katoliški shod se vrši v Ljubljani drugi teden meseca septembra tega leta. Misel slovenskega katoliškega shoda prav odkrito pozdravljamo ter se nadajamo, da se bo shod prav častno in za naš narod uspešno izvršil in da se ga udeleži prav mnogo rojakov tudi s Koroškega.« — Poziv na udeležbo so prinesli doslej »Slov. List«, »Prim. List«, in »Slov. Gospodar«, »Edinost« pa precejšen »izvadek« iz njega.

Stekli pop in zver v črni halji iz Ribnega. Svojo izjavo z dne 29. junija priobčeno v »Slovenec« 30. junija tudi nadalje vzdržujem v celim obsegu. — Ako je »Narodov« obrekovalec res tako prepričan o moji kletvi radi plesa na binkoštni ponedeljek, naj mi to še enkrat v »Narodu« očita in naj se podpiše s polnim imenom. Ako to stori in ako se več ne bo skrival za odgovornega urednika, tožim njega radi obrekovanja. »Narod« tožiti zdi se mi nespametno. V slučaju, da pravdo dobim, sedel bi odgovorni urednik Noll, ki je pri celi aferi nedolžen — obrekovalec pa in pravi »vodje« »Narodovi« bi se pa v pest smejali. — Torej

še enkrat: Obrekovalni dopisnik »Narodov«, podpišite svoje ime! Povejte, kdo ste, in potem na svidenje pred sodiščem. Ako ste mož, ako imate še kaj časti, ne opustite te prilike, da mi pred sodiščem dokažete »kletev s priznice«. — Josip Pristov, zač. upok. župnik.

Marijine družbe pod policijskim nadzorstvom. Z Gorenjskega, dne 6. julija: Iz zanesljivega vira sem izvedel, da je naše c. kr. okrajno glavarstvo razposlalo vsem orožniškim postajam ukaz, naj poizvedujejo po župnijah, kje da so ustanovljene Marijine družbe in kateri so njih voditelji. Ali je morda to odgovor na proteste naših političnih shodov, pri katerih je ljudstvo soglasno zahtevalo, naj se vlada nikar ne meša v strogo cerkvena društva? Ali nimamo na Kranjskem skrivnega »kulturnega boja«? In kdo ga je pouzročil? Par liberalcev pri vrčku piva — za šalo! Ali je vlada nevarnost Marijinih družb še le sedaj spoznala, ko so ji liberalci naredili ta »špas«? Že par let sem se snujejo Marijine družbe po Kranjskem, nekatere izmed njih pa so že celo praznovalle svoje 25letnice — in vlada je spala in molčala. Še le sedaj zahteva, naj se ji predlože društvena pravila v 5 izvodih, da jim pritisne svoj pečat. — Kako bo neki vlada zagovarjala svojo poprejšnjo popustljivost pred višjo gosposko na Dunaju, katera mora vendarle že poučena biti o tem boju na Kranjskem. — Mnenje zadnjega »Domoljuba« nam nikakor ne ugaja. Tako hitro si pač ne pustimo obesiti policijskih paragrafov na Marijine družbe na Kranjskem. Tu se ne gre le za nekaj pisanja in par kolekov, tu se gre za načelo, so li Marijine družbe cerkvene ali ne. Zakaj naj bi pri nas Marijine družbe ne imele istih pravic, kakor po drugih kronovinah. Boj so pričeli naši nasprotniki, mi ga moramo izvojevati do konca. Ali častno podlezemo — ali pa zmagamo. Na vsakem shodu moramo protestovati zoper te liberalne nestrpnosti. — Kranjski okrajni glavarji pa tudi osrednja vlada na Dunaju naj izvedo, da Slovenci kot člani Marijinih družb ne moramo biti — pod policijskim nadzorstvom!

Iz Semiča. V torek smo pokopali so progo g. nadučitelja Matije Bartla. Odkar je umrl sin, bogoslovec Janko, je začela hirati, v nedeljo je šla za svojim dragim Jan kotom. Svetila jej večna luč!

Društvo za krščansko umetnost. V zadnji odborovi seji se je sprejela Groharjeva skica za podobo sv. Štefana v Ribnici; dalje se je odobril Vurnikov načrt za veliki altar v Gojzdu nad Kamnikom in Treotov za cerkev v Hrenovicah. Zavrnil se je načrt za altarni podstav na Igu. C. kr. ravnatelj I. Šubic je poročal o najnovejših zgradbah stropov in prosojnih sten. — Darovali so društvu: č. g. Ign. Fertin, župnik v Zasipih, star relief: Marijina smrt; č. g. Henrik Dejak, župnik na Vrhpolju, topografijo Italije iz l. 1688, č. g. And. Pavlin, fotografiji dveh altarjev podružnice v Dvorjah pri Cerkljah in kipar Frančišek Tončič v Kamniku 4 fotografije svojih najnovejših del.

Popustek na zemljiškem in hišnem davku in znižanje pridobninske glavne vsote za leto 1900. Po ukazu c. kr. finančnega ministerstva z dne 18. junija 1900, št. 33.406 se je v smislu členov IV. do IX. postavbe z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 o neposrednih osebnih davkih določil za leto 1900 popustek na zemljiškem davku na hišno razrednem in hišno najemniškem davku na dvanajst in pol odstotka, ter se je pridobninska glavna vsota na 34.923.952 K znižala.

Naročba na smodnik za streljanje proti toči. Občine, ki še niso preskrbljene z dovoljno množino smodnika za streljanje proti toči, naj se zglašajo najkasneje do 15. t. m. pri dež. odboru kranjskem. Naročiti je za tri mesece skupaj t. j. za julij, avgust in september.

Zakupni razglas. Zaradi zagotovljenja sena, slame, drv, premoga in koaksa, potem deloma ovsa za leto 1900/1901 se bodo vršile zakupne obravnave na oskrbovalnih postajah Gradec 25., Maribor 23., Ljubljana 18., Celovec 30., Trst 9., Gorica 10., Pulj 16. julija 1900. Ponudbe morajo dospeti ob teh obravnavnih dnevih dotičnim vojaškim oskrbovalnim magacinom najkasneje do 10. ure dopoldne. Natančnejši po-

goji se izvedo pri omenjenih oskrbovalnih magacinih. Zakupni razglas obsegajoč podatke glede množine predmetov, katere je dobaviti, splošni in specialni pogoji in ponudbeni formular se lahko vpogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Štajerski namestnik grof Clary se je 4. t. m. pripeljal v Vitanje in Šaleško dolino, da si ogleda veliko nesrečo vsled zadnje povodnji. Pomudil se je tudi v Konjicah, kjer si je ogledal cerkev, obe šoli in vsprejemal razne deputacije. Obljubil je Konjičanom, da bode krepko podpiral njih prošnjo za okr. glavarstvo v Konjicah.

Zaplenjen je bil včeraj mariborski »Slov. Gospodar« zaradi kratke notice, v kateri poroča, da ptujskega »Štajarca« razširja trgovec Karol Špirk.

Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje je dobil gosp. I. Možina, učitelj pri Sv. Marku na Štajerskem.

Proti mrazu so letos v mrzlih nočeh meseca maja kurili mnogi vinogradniki na Štajerskem. Trdijo, da je dim dobro uplival in preprečil mraz.

V Gor. Radgoni bode jutri popoldne ob 3. uri pri g. Osojniku shod, poročal bode dež. posl. dr. Rosina.

Nesrečnežem v Dolenjah pri Jelšani, katerim sta dne 18. junija vihar in toča napravila ogromno škodo, je presvetli cesar podaril 4000 kron in vlada je obljubila 10.000 kron.

Slovensko-nemška gimnazija v Celju. Vsprejemni izpiti za učence, ki hočejo vstopiti v prvi razred latinskih šol, bodo 14. julija in 16. septembra. Učenci morajo prinesiti saboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Lepo gospodarstvo! V konjiškem okr. zastopu imajo Nemci večino, dasi okraj šteje 21.414 Slovencev in samo 1245 Nemcev. Vsled te krivičnosti imajo Nemci vodstvo tudi pri okr. hranilnici. Razglasilo pa se je, da je v hranilnici 30.000 kron primanjkljaja. Kdo povrne denar!

Ptujski Nemci proti »Slov. Gospodaru«. Kakor smo že omenili, so se sošli 4. t. m. ptujski »Nemci« k zaupnemu zborovanju, da tam protestirajo proti obdolžitvi »Slov. Gosp.«, da je neki naroden nasprotnik zažgal Gregorecovo hišo binkoštno nedeljo zvečer. Sklenili so resolucijo, v kateri se zgražajo nad takim sumničjem in pozivajo okrajno glavarstvo ter obč. zastop. da pozoveta »Gospodarja« na odgovor in ga kaznujeta. Vsi navzoči so pri glasovanju vstali raz sedežev. Predsednik Schulfink je zaključil zborovanje z željo, da ne izostane pravična kazen.

Lokalni ogledi. Dne 19. t. m. bode lokalni ogled za novi cesarja Franca Jožeta most v Ljubljani, dne 20. t. m. pa za železniško progo Jesenice Gorica.

Šolske vesti. Štirirazredno deklisko ljudsko šolo v Kranju je koncem leta obiskovalo 123 učenek; od teh je za višji razred sposobnih 100. — Zrelostni izpiti na tukajšnji moški učiteljski pripravniški so bili včeraj končani. K izpitom se je oglasilo 25 kandidatov, dva sta odstopila. Maturo je naredilo 17 kandidatov, ostali jo bodo ponavljali.

Ljubljanske novice. Mato Erdeljca, krojaškega vajenca, ki je mojstru Miklavcu vlomil v predalo in vzel 10 K, je policija prišla in zaprla. — Z rešilnim vozom so iz revne hiše prepeljali v bolnico Marijo Gačnik. Zlomila si je nogo. — Vola v plamenu. Na Aurovem dvorišču sta danes zjutraj zdivjala dva vola. Poleg je gorel ogenj ter so blizu njega pripravljali sodčke za pivo. Vola sta posodo, v kateri je bila smola, prekučnila na ogenj. V hipu je vplamtel velik plamen, vendar se je skoro ljudem posrečilo ogenj pogasiti in vole pomiriti. — Obsojen je bil danes na 15 mesecev ječe A. Zlobec, ki je ukradel koso, potem pa pijan ž njo po mestu hodil in se stražniku zoperstavil. — Shod v Večadah je bil danes pred okrajnim sodiščem Socialni demokrat Kocmur je ovadil — ženske, ki so baje letele za njim, ko je protestiral celo proti »Živio« klicem cesarju. Veliko smeja je vzbudila pred obravnavo opazka nekega moža: »Če bi pred ženskami bežal, ne bi šel tožiti, ko bi bil 14 dni bolan. Za podstrešje bi zlezal, pa bi si lizal pete«. G. Štefe

je bil danes oproščen, glede ostalih obtožencev in obtoženk pa se je stvar odstopila držav. pravdnistvu. — Umrli a je včeraj zvečer soproga Ivana Pajsarja, Cesta na loko št. 7., Ivana Pajsar. Pogreb bo jutri popoldne ob 6. uri. N. p. v m.!

Glagoljska maša na grobu sv. Cirila in Metoda v Rimu »Obzor« je dobil sledečo brzjavko iz Rima z dne 5. t. m.: Spomin na slovanska apostola se je dostojno proslavil danes na praznik njunega godu sv. Cirila z glagoljsko sv. mašo in lepo hrvatsko propovedjo. Svečani službi božji je prisostovalo na stotine Hrvatov, med njimi tudi dubrovski škof.

Grozna smrt. V Mariboru so se včeraj dopoldne splašali konji z vozom, na katerem so bili naloženi sodčki za pivo. V ozki ulici jim je prišel nasproti nožarski mojster V. Vrba, ki se pa ni mogel ogniti. Voz ga je najprej pritisnil ob zid, potem je pa padel pod kolesa, ki so mu pretrgala trebuh in ga tudi sicer znatno poškodovale. Konja sta dirjala naprej, dokler nista na nekem ovinku padla in prevrnili voza z vozačem vred. Poškodovanega Vrbo so prenesli v bolnico, a je že mej potjo umrl.

Nesreča. O Veliki noči je 22letni Mart. Sever iz Paradiža pri Trebnjem odpotoval na Vestfalsko, kjer je te dni padel v globok premogov rov in mrtev obležal.

Morilca Frančiča so baje zasačili na Reki. Kakor znano, je Fr. Frančič z Rateža minulo jesen ustrelil svojo ženo in letos 9. aprila s tremi tovariši pobegnil iz novomeškega zapora.

V Pazinu so rodoljubi ustanovili gospodarsko društvo. V vodstvu so poleg pazinskega načelnika dr. Kureliča razni izkušeni možje iz Tinjana, Žminja in Boljuna.

Stolno cerkev v Gorici so začeli ta teden popravljati. Bilo je že nujno potreba. Cerkev je bila zidana koncem 14. stoletja, slike na stropu j: »apavil znani Julij Quaglia leta 1702.

Petača. »Wozu in die Ferne schweifen, das Gute liegt so nah,« sem si mislil, ko sem bral, naj se srebrnjak za 5 kron zove »petača«. Ali nismo že imeli lepe besede »petica«? Šmarne petice so še vsem v spominu! Vendar pa ni žeteli, da bi se tale zadeva prehitela. Naglica nikjer ni dobra, najmanj v jezikoslovju. Zato naj se skrbno pretehta, kakšno ime naj se da omenjenemu srebrnjaku. Na izbiri imamo deset izrazov: petica, petka, pétnica, petača, pétnik, petač, petak, petavs (glede na velikost tega denarja), petec, petika. Če se določi ime vsaj do tedaj, ko ta srebrnjak pride iz veljave, pa je dosti zgodaj. Petán.

Cigani so ukradli posestniku Jakobu Dolencu v Črnem vrhu nad Polh. Gradcem dva konja. Malo preveč drzni že postajajo ti tatovi!

* * *

Mohamedanska deputacija vnovič v Budimpešti. V Budimpešto je dospela zopet deputacija 50 mohamedancev iz Srajeva, Mostara, Travnika in Banjaloke. Deputacija misli baje vztrajati, dokler ne bode zaslšana.

Ciganski boj. V Csurgu ob Tisi na Ogorskem sta se 4. t. m. sprijeli dve ciganski godbi. Že dalj časa sta se sovražili radi medsebojne konkurence. V krvavem poboju je ostalo na mestu pet mrtvih in osem smrtno ranjenih oseb.

Pogodbo za 999 let sta sklenili francoska in angleška vlada. Francosko poslanstvo bi namreč rado razširilo svoje poslopje, a dotični prostor pripada neki verski družbi, katera po zakonu ne sme prodati svojih posestev. Ravnali so torej po zakonih, in dali Francozom prostor v zakup do leta 2899. Pogodbo so napravili pred notarjem.

11letnega tatu Köppela so obsodili te dni na Dunaju v 14 dnevni zapor in poznejšo prisilno delavnico, ker je v teku dveh let pokral 40 kron in si zanje kupil uro ter slaščice.

Napadalec na waleškega princa oproščen. Kljub temu, da so bruseljski porotniki potrdili vsa vprašanja glede krivde napadovalca Sipido ter zanimali le vprašanje, če je Sipido vedel, kaj dela, ga je sodišče oprostilo vsake kazni, kakor tudi vse tri soobtožence. Zagovorniki so trdili, da Sipido

ni anarhist in da je uganjal s strelom le burke.

Angleško brodovje pripluje v ponedeljek popoldne v Trst, in sicer 8 bojnih ladij, 8 križark, 19 trpedovk in nekaj drugih ladij. V tržaškem zalivu jih pozdravi avstrijsko vojno brodovje. Šeststo angleških častnikov pride v goste v cesarsko žrebčarijo v Lipici.

Velika nesreča v Newjorku. V nekem newjorskem predmestju je skočil voz električne železnice s tira in padel 120 m globoko. Na mestu je bilo mrtvih 35 ljudi, 18 oseb je nevarno ranjenih. Prebivalstvo je silno ogorčeno, ker se je nesreča menda zakrivila po neprevidnosti.

Podzemsko električno železnico grade v Londonu. Predori leže večinoma pod najbolj živahnimi ulicami, povprečno 65 čevljev globoko, po nekod celo 96 čevljev. Vlaki se bodo vrstili vsake 2½ minute. Vsak vlak ima jeden stroj in sedem voz za 336 oseb. Vsa vožnja bode trajala 22 minut in bode mnogo cenejša kakor vožnja na omnibusih. Pri gradnji niso smeli ovirati cestnega prometa; neštevilno smradotočev, vodovodov, telefoničnih in brzojavnih zvez so prelagali tako, da se ni motil promet niti najkrajši čas. Gradnja z vso opremo bode stala 4 milijone funtov šterlingov.

Čudna oprava. Najoriginalnejšo opravo je imela vsekako miss Antoineta Warlitz na nekem plesu v Baltimoru. Njena obleka je obstajala iz 30.000 pisemskih znamk celega sveta. Znamke so bile okusno prilepljene na tankem muselinu in s posebnim okusom razporejene po svojih različnih barvah.

Amerikanska. Zadnji solnčni mrak je bil baje neizmerne koristi za Amerikance. Že pri prejšnjih mrakovih so opazovali, da postajajo kokoši jako nemirne, ko se potemni nebo. Kokoši so splezale na svoje spalnice, ker so menda mislile, da se je približala noč. Nò, ko je bil solnčni mrk pri kraju in je solnce zopet zažarelo na nebu, so se vzbudile tudi kokoši, misleče, da je napočilo jutro, — in zvalile so jajca. To je bilo dovolj. Neki žurnalst priroveduje, da so ta veseli pojav kmetje v Georgiji prav praktično porabili. Vsak dan napravljajo kokošim umetno noč; spodé jih v kurnike, jih dobro zapró, da ne prihaja svetloba vanje, in ko se neumna kokoš prebudi, izvali razven jutranjega še popoldanski jajec. Zelo priprosto, ko bi bilo res.

Sejmi po Slovenskem od 9. do 14. julija. Na Kranjskem: 9. v Ljubljani, Poljsniku, Slančjem vrhu, na Travi in v Tinni; 11. v Senožečah; 12. v Žužemberku, Trebnjem, Planini, Kropi, Gor. Planini in Zgor. Tuhinju; 13. v Jagunci in Starem Logu na Kočevskem. — Na sloven. Štajerskem: 9. v Lembergu in pri Sv. Juriju v Svičini; 10. v Dobovi; 12. v Rogatecu, Šostanju, pri Sv. Marjeti v Goricih. — Na Primorskem: 9. v Palmi; 11. v Ogleju (tri dni), Suti, Osobu (tri dni) in Sežani.

Društva.

(Mestna hranilnica v Kranji) V mesecu juniju 1900 vložili sti 202 stranki 66.272 K 18 h, vzdignilo je pa 244 strank 60.556 K 70 h; 30 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 30.450 K. Stanje vlog 2.098.552 K 38 h, stanje hipoteknih posojil 1.492.003 K 63 h, denarni promet pa 210.024 K 34 h.

Darovi.

Za novo župno cerkev sv. Jožefa v Vel. Poljanah pri Ribnici so blagovolili doslej darovati p. n. predčastiti gospodje (I. izkaz): stolni prošt dr. Kofutar 10 K, stolni dekan Zamejce 10 K, generalni vikar Flis 15 K, kanonik Kajdič 8 K, kanonik Sajovic 4 K, kanonik dr. Lampe 10 K, kanonik dr. Karlin 10 K, mons. Jeriha 2 K, kanonik Povše 3 K, kanonik Jaklič 20 K, kanonik dr. Leben 16 K, kanonik Rozman 10 K, kanonik Huth 6 K, profesor dr. Lesar prelepo soho sv. Jožefa v glavni oltar, profesor dr. Dolenc 10 K, profesor Klemenčič 10 K, profesor dr. Svetina 5 K, prof. Kržič 30 K, profesor dr. Marinko 2 K, profesor dr. Perne 5 K, + dekan A. Mežnarec 6 K,

dekan Fr. Dolinar 6 K, dekan F. Kresc 5 K, dekan M. Arko 10 K; zlatomašniki: M. Preželj 10 K, B. Petrič 6 K, B. Bartol 3 K, M. Narobe 6 K, F. Waldecker 10 K, J. Jerab 8 K; duh. svetniki: A. Golobič 10 K, J. Azman 5 K, M. Poč 2 K; župniki: M. Prijatelj 10 K, J. Voglar 2 K, J. Šalehar 10 K, J. Beve 2 K, A. Ramoveš 4 K, L. Gerjol 10 K, K. Klinar 4 K, J. Kosce 4 K, Fr. Krumpestar 10 K, F. Pešec 6 K, J. Rihtaršič 10 K, M. Saje 5 K, M. Kadunc 4 K, neimenovanec 2 K, J. Podboj 10 K, Ant. Kerčon 2 K, J. Preša 4 K, Ant. Verbajc 5 K, neimenovanec 10 K, J. Plevaneč 2 K, And. Vole 4 K, A. Korbič 9 K, F. Hiersche 2 K, A. Petek 10 K, F. Rajčević 2 K, J. Gregorič 1 K, L. Krištofič 16 K, J. Abram 4 K, J. Teran 12 K, M. Bogolin 5 K, Fr. Česařek 5 K, J. Vidmar 2 K, A. Mezeg 10 K, Jan. Lesar 10 K, J. Tavčar 5 K, A. Pfajfar 3 K, Fr. Eržen 2 K, M. Terček 4 K, G. Jakelj 2 K, J. Pfajfar 8 K, A. Stritar 20 K, A. Kocijandčič 2 K, benef. Sim. Pristov 20 K; kapelani: J. Brešar 6 K, Fr. Žužek 4 K, J. Jerše 4 K, L. Fič 4 K, J. Ramoveš 3 K, J. Žagar 2 K, J. Keržišnik 2 K, A. Knol 5 K, J. Plantarič 2 K, dr. Mauring 2 K, J. Demšar 2 K 50 h, J. Bernard 10 K, T. Rožnik 4 K, J. Benkovič 3 K, P. Koprivec 1 K, J. Godec 1 K, F. Dimnik 1 K, J. Vrankar 2 K, A. Čadež 4 K, Fr. Birk 10 K, J. Prijatelj 12 K, B. Muhovec 20 K, F. Juvan 5 K, V. Paulus 2 K, M. Kastelec 2 K; župni urad Senožeče 2 K, župni urad Mirna Peč 4 K; iz Štajerske preč. gg.: prof. dr. Josip Pajek 2 K, profesor dr. Križanič 3 K, dekan Josip Jurčič 5 K; župniki: P. Erjavec 5 K, E. Janžek 2 K 40 h, A. Lednik 4 K, J. Meško 2 K, V. Kolar 3 K, J. Šelih 3 K; kapelan V. Janžekovič 1 K. — Na priprošnje sv. Jožefa vsem blagim dobrotnikom te darove stotisočkrat povrni ljubi Bog!

Jožef Vole, župnik.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. julija. Listi poročajo, da pride na Dunaj mesto mons. Talianija dosednji nuncij v Bruselju, mons. Granito di Belmonte.

Dunaj, 7. julija. „Ost. Rundschau“ poroča, da so poštni uradi dobili ukaz, naj zadržé neko knjižuro, ki piše o dvoru.

Dunaj, 7. julija. „N. F. Pr.“ poroča, da so Buri ujeli generala Bullerja in njegov stab. Ta vest pa uradno ni še potrjena.

London, 7. julija. Iz Maseru poročajo Reuter. uradu 5. t. m.: Buri so včeraj z vso silo naskočili angleško postojanko Tiksburg, hoteč se je polastiti. O polnoči se je vnel vroč boj, ki je trajal več ur. Konečni izid še ni znan. Tudi pri Senekala se bje hud boj. — Iz Pretorije poročajo, da se v kratkem pričakuje napada na armado generala Botha.

Pariz, 7. julija. V poslanski zbornici je zahteval poslanec Lassies, naj pride v razpravo njegova interpelacija radi tožbe proti „Aurori.“ Proti temu je ugovarjal ministerski predsednik, vsled česar je provzročil Lassies tolik vrišč, da je moral predsednik sejo pretrgati. V enomer je napadal ministerskega predsednika, njegovi somišljeniki so pa obkolili ministerske sedeže. Minilo je dalj časa, predno se je polegel vihar.

Vojska na Kitajskem.

S kitajskega bojišča do sedaj ni došlo nikakih nadaljnjih obvestil, ki bi pojasnila položaj v Pekinu, Tientsinu in drugih nevarnih mestih. Kar se tiče Pekina, je razvidno iz dosedanjih poročil, da so bokserji in njih zavezniki pomorili poleg tujcev tudi vse domače kristijane ter ugrabili in uničili vse njih imetje.

Včeraj se je poročalo, da so evropske čete zapodile nazaj 30.000 Kitajcev nekje severno od Tientsina, toda ne ve se, ali je bilo to pred ali po silnem napadu na Tientsin, kakor tudi še sedaj ni jasno, kdo gospoduje v tem mestu.

Dunaj, 7. julija. Iz Petrograda poročajo, da je že odpotoval kitajski poslanik v Petrogradu, Jang-Fu in da

bo naslednik imenovan še le v treh mesecih.

Berolin, 7. julija. O princu Tuanu poroča tajnik Goltz v Pekingu: Tuan je vodja mandžurske stranke in je že dolgo vrsto let igral veliko ulogo na dvoru. Pomaga mu Tungsuhsiang z 10.000 Mohamedovci. On meni, da treba njegovo, prince Tuana, glavo nasaditi na mestno ozidje pekinško, prej ne bo miru.

Peterburg, 7. julija. Tukaj se govori, da je ruski poslanik v Pekinu pl. Giers, umorjen.

Berolin, 7. julija. Iz Bruselja se poroča, da je tajnik belgijskega poslanstva v Pekinu, Mergelink, obglavljen.

Rim, 7. julija. „Stampa“ zatrjuje, da je za Kino pripravljenih do 10.000 mož in 130 vojaških zdravnikov.

Rim, 7. julija. V Pekinu je grozno klanje kristijanov že od 17. junija. Italijanov je umorjenih 66, mej temi 40 vojakov.

Bruselj, 7. julija. Belgija odpošlje v Kitaj oddelek prostovoljcev pod poveljstvom majorja Beckerja.

London, 7. julija. Reuterjev urad poroča, da mu je včeraj zjutraj došla brzojavka iz Shanghaija, ki slove: Pripravite se, čuli bode te najgrozoviteje stvari.

London, 7. julija. Poroča se, da je princ Tuan odlikoval vse vodje bokserjev, ki so potisnili nazaj Seymourovo armado, ter jih nagradil z večjimi svotami.

London, 7. julija. Večerni listi poročajo iz Shanghaija, da so pomorili Kitajci v Pekinu poleg vseh tujcev tudi 5000 katoliških Kitajcev.

Petrograd, 7. julija. (C. B.) Na vprašanje japonske vlade glede odpošiljave čet v Kino je izjavila ruska vlada že 27. m. m., da pusti Japoncem popolno proste roke, ker postopa v sporazumu z ostalimi velesilami.

Washington, 7. julija. (C. B.) Japonsko poslaništvo je prejelo uradno obvestilo, da je Japonska pomnožila svoje čete v Kini za 22.000 mož.

Petrograd, 7. julija. (C. B.) General Niedermöller je s posebnimi pooblastili odpotoval v Transkavkazijo, da prevzame vrhovno poveljstvo nad vzhodnosibirskimi četami, ki se podajo na kitajsko mejo.

London, 7. julija. (C. B.) Glasom brzojavke iz Niu-Ōwanga je izjavil podkraj Haukau vsem konzulom, da bota s podkraljem Nanking skrbela za red in za varstvo Evropejcev.

Zaročenca.

(I. promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Šestnajsto poglavje.

„Beži, beži! Tu je samostan! tam cerkev! Sem! tja!“ čuje Renzo od vseh strani. K begu mu seveda ni bilo treba svetovati. Že precej, ko se mu je zasvetila nada, da se bo mogel rešiti iz onih krempljev, naredil je cel črtež in sklenil, če se mu posreči, teči brez odmora, dokler bi ne bil ne le samo zunaj mesta, ampak tudi zunaj vojvodine. — Kajti — mislil si je — moje ime imajo zapisano, naj so je že izvedeli kakorkoli, in z imenom ter priimkom me vedno lahko pograbijo. — Na kakov posvečen kraj bi se zaletel samo, če bi mu birači sledili za petami. — Če sem namreč lahko prost kakor ptič v gozdu — misli si — nočem biti zetič v kletki. — Odločil se je, uteči na Bergamaško, kjer je bil naseljen tisti njegov stričnik Bortolo, če se še spominjate, ki ga je večkrat vabil k sebi. Težko je bilo ubrati pravo cesto. Ker je bil povsem neznan v tujem mestu, Renzo celo ni vedel, skozi katera vrata se gre v Bergamo. In čeprav bi to vedel, ne znal bi priti do vrat. Hotel je že vprašati svoje rešitelje, kod naj gre. Toda v par minutah premišljevanja spomni se onega prijaznega sabljarja, očeta štirih otrok.

Radi tega noče svojih naklepov na slepo srečo razodeti veliki množici, mej katero tudi mogoče tiči kakov slepar. Naglo sklene, odpraviti se čim preje mogoče. Za pot bi lahko prašal pozneje, ko nikdo ne bode vedel, kdo je in kam gre. „Hvala“, reče svojim rešnikom, „stokrat hvala vam!“ ter se zgubi v odprtini, katero mu množica naredi in se spusti v beg. Po ozki ulici, potem po neki cesti dirja, ne vedé kam. Ko misli, da je že dovolj daleč, začne iti počasi, da bi ne bilo sumljivo, in gledati na vse strani, da bi odkril osebo, katero bi lahko vprašal in jej zaupal svojo tajnost. Toda tudi to je bilo težavno. Vprašanje samo bi že bilo sumljivo. Čas je potoval. Ko so se birači ondi rešili iz zadrege, raztresli so se izvestno povsod, da bi zasledovali beguna. Govorica je prišla morda tudi že do tja. In v tej stiski bi moral Renzo študirati najmanj deset fizijognomij, da bi vedel, komu naj bi zaupal. Debeluhar, ki je široko stal na pragu svoje prodajalnice, z rokami na hrbtu in debelim trebuhom spredaj, držeč kvišku brado, od katere je visel velik podbradek, in ki se je kratkočasil s tem, da je stopal na prste in zibal svoje ogromno telo, potem pa se zopet na pete spuščal, ta debeluhar je bil najbrže radoveden blebetalec, ki bi rajši povpraševal nego odgovarjal. Oni drugi, ki je prihajal naproti s povešenimi očmi in namrdnjenimi ustnicami, vedel je komaj za svojo pot; težko bi jo pokazal drugemu. Oni deček, ki je bil na videz zelo živahen, pa tudi poreden, bi mogoče imel neumno veselje nad tem, če bi mogel tujca zapeljati baš na nasprotno stran, kakor je hotel iti. Človek v stiski pade iz jedne zadrege v drugo. Slednjič opazi nekoga, ki mu je urno prihajal nasproti; misli si: ta ima kak nujen opravke in mi bo brez čenč takoj povoljno odgovoril. Ker ga tudi čuje samega s sabo govoriti, ima ga za odkritosrčnega človeka, približa se mu in reče: „Prosim, gospod, kje pa se gre v Bergamo?“

„V Bergamo?“ Skozi vshodna vrata.“

„Hvala, in kot naj grem do vshodnih vrat?“

„Pojdite po ulici tukaj na levi, po kateri pridete na stolni trg, potem...“

„Dovolj gospod! Drugo vem. Bog vam povni!“ Odpravi se proti strani, kamor mu je bilo pokazano. Oni gleda nekoliko za njim, premišljuje to čudno potovanje in si misli: „Ali je on eno nakazil ali pa jo hoče kdo drugi nakaziti njemu!“

Renzo pride na stolni trg, gre čez-nj, pride mimo kupa pepela in ugaslega oglja in spozna v njem ostanke kresa, katerega je prejšnji dan gledal; nato gre ob stopnjah stolne cerkve, vidi zopet pekarijo „pri krevljah“ na pol razbito in od vojakov zastraženo. Potem pa gre naravnost po cesti, odkoder je prišel z množico, pride do kapucinskega samostana, pogleda po trgu in na cerkvena vrata, vzdihne in si misli: „Oni samostanski brat mi je včeraj vendar dal dober svet. Mari bi bil počakal v cerkvi in nekoliko molil!“

Za trenotek obstoji in pogleda proti vratom, skozi katera mu je bilo treba iti. Od daleč vidi tam močno stražo; ker je bila njegova domišljija razvnetá (imel je namreč svoj vzrok za to; pomilovati ga moramo), ne upa si sprva storiti tega koraka mimo te množice. Bil je tik posvečenega kraja, kjer bi ga z onim pismom z veseljem vsprejeli. Že hoče vstopiti, a ohrabri se in si misli: „Ptič v gozdu, dokler je mogoče! Kdo me pozna? Saj se vendar nista birača razdružila v toliko kosov, da bi me mogla pri vseh vratih čakati.“ Obrne se in pogleda, ali ne gresta od one strani. Ne vidi pa ne biračev in ne drugih ljudi, ki bi se zanj zmednili. Gre naprej, brzda nogi, ki bi vedno radi tekli, v tem, ko je bilo treba iti počasi. Polagoma pride polglasno žvižgajoč do vrat.

Pri izhodu je stala tolpa mitničarjev in španjolskih vojščakov. Vsi pa so gledali le na to, da niso pustili nikogar noter v mesto. Ljudje so namreč drli v mesto, ko so izvedeli o rabukah, kakor vrani na bojno polje. — Renzo gre mimo z navadnim obrazom, s povešenimi očmi, kakor bi popotoval ali šel na sprehod. Nikdo se ne zmeni zanj. A tem močnejše je njemu tolklo srce. Zunaj zavije naravnost na stezo pred sabo, da se izogne

glavni cesti, in gre dolgo časa, predno se ozre nazaj.

Potem jo maha naprej mimo koč, vasij, in ne vprašuje kar nič po njih imenih. Svest si je bil, da gre od Milana proč in upal je priti v Bergamo. To mu je zadoščalo. Časih se obrne nazaj, časih pogleda tudi in pogladi to ali ono zapetije. Še vedno ga precej boli, poznati se še dve rudečkasti progi kot sled vrvice. Njegove misli so bile, kakor si lahko mislimo, mešanica kesanja, nemira, jeze in otožnosti. S težavo se skuša spomniti, kaj je govoril in delal prejšnji večer, razkriti skrivnostni del svojih žalostnih zgodb in kako so izvedeli za njegovo ime. Sum se mu obrne na sabljarja, s katerim je toliko žlobudral. Premišljuje, kako je sabljar besede vlekel iz njega, kaj je počenjal, spomni se na njegove besede, ki so vedno merile na to, da bi kaj izvedel. Vse to ga potrdi v sumu. Spomni se tudi, da je nadaljeval svoje budalosti, ko je odšel sabljar. S kom, ne more uganiti. O čem, ne more mu povedati spomin, naj ga izprašuje kakor hoče. Spomin mu ne ve povedati družega, kakor, da ga je takrat zapustil. Ubožec se muči s tem preiskavanjem kakor človek, ki je podpisal več praznih pol in jih izročil prijatelju, katerega je imel za poštenjaka. Ko vidi, da je slepar, bi rad izvedel, kakó gre s kupčijo. A to je nemogoče v taki zmešnjavi. Razun tega se Renzo tudi muči z načrti za bodočnost, ki bi ne bili zidani na pesek, ki bi pa tudi ne bili preveč ponižni.

Še bolj mučno pa je bilo to, ker ni znal pota. Ko gre na slepo srečo precej daleč, uvidi kmalu, da takó ne more dalje. Nekako nerada mu gre iz ust besedica Bergamo, kakor bi imel Bog ve kako brezbožen naklep. A ne ve si drugače pomagati. Sklene torej nagovoriti kakor v Milanu prvega, ki ga sreča in bi mu bil po gođu. To tudi stori.

„Vi ste daleč s pota“, odgovori mu dotični človek, premišljuje nekoliko in mu pol z besedami pol s prsti dopové, po kateri poti pride na glavno cesto. Renzo se mu zahvali, ravna se na videz po njegovem pokuku, odpravi se res na ono stran in se skuša približati oni preklicani glavni cesti, da bi je ne izgubil iz vida in hodil kolikor mogoče blizu nje, nikakor pa ne po nji. Ta naklep je bilo lahko storiti, a težje izvršiti. Renzo gre sedaj na desno sedaj na levo, križem polja, nekoliko se drži navodil, katere pogumno nabere po poti, popravlja jih po svoji pameti in prikrojuje po svojih namelih, semtertje se drži tudi potov, na katere je zašel. Naš begun je prehodil že mogoče dvanajst milj, a bil je še-le šest milj od Milana; v Bergamo pa je bilo še daleč. Prepriča se, da tudi takó ne pojde, in si skuša drugače pomagati. Spomni se, da bi bilo dobro, če bi mogel izvedeti kako mejno vas v sosedni deželi, kamor bi mogel priti po navadnih potih. Ob enem bi lahko vprašal tudi za pot in bi mu ne bilo treba povpraševati po Bergamo, kajti ta vprašanja so po njegovem mnenju tako dišala po begu, izgonu, zločinu.

Ko premišljuje, kako bi vse to izvedel, ob enem pa ne obudil suma, opazi zvnaj neke vasi viseti na nizki hiši zeleno vejico. Čuti uže tudi potrebo, da se zopet pokrepča. Misli si, da bi tu lahko oboje opravil, ter vstopi. Notri je bila samó stara ženica, s preslico ob strani in vretenom v roci. Renzo zahteva jedi. Ženica mu ponudi sira „stracchino“ in dobro vino. Renzo naroči sira, zahvali se pa za vino, katero mu je mrzelo, odkar ga je tako opeharilo prejšnji večer. Vse se in prosi ženico, naj hitro opravi. Krčmarica takoj prinese na mizo in začne gosta obšipavati z vprašanji, kako in kaj je v Milanu. Kajti ljudje so že vedeli, kaj se tam godi. Renzo se ogiba vsem vprašanjem kolikor mogoče zvijačno ter izkoristi za svoje namene radovednost starkino, ki ga vpraša odkod pride.

„Moram še mnogo obhoditi“, odgovori Renzo, „če mi bo čas pripuščal, bi rad šel za kratek čas tudi v ono veliko vas, na cesti proti Bergamu, blizu meje, še na Milanskem. Kako se zove?“ „Kakšna vas je gotovo tam“, misli si sam pri sebi.

„Gorgonzola, hočete reči“, pravi starka. „Gorgonzola“, ponovi Renzo, kakor bi si hotel besedo bolj vtepti v glavo. „Ali je daleč?“

„Ne vem natanko. Deset, dvanajst milj. Če bi bil moj sin tu, lahko bi vam povedal!“

„Ali mislite, da morem iti po stranskih potih in ne po glavni cesti? Tam je prah, ker toliko časa ne dežuje.“

„Meni se zdi; saj lahko vprašate v prvi vasi ob cesti.“ Pove mu ime te vasi.

„Dobro“, reče Renzo, vstane, vzame kos kruha, ki mu je ostal od pičlega kosila, ki pa je bil precej drugačen nego oni, katerega je prejšnji dan našel pri križi svetega Dijonizija; nato plača in odide naravnost po cesti. Da bi se preveč ne zamudil, hiti proti svojemu cilju, vedno z besedo Gorgonzola na jeziku, kamor pride, predno še solnce zatone.

(Dalje prih.)

Umrli so:

5. julija. Pavlina Vajjavec, vrvarjeva hči, 10 dni. Bohoričeve ulice 33, Enteritis. — Neža Stojc, strežnica, 63 let, Florjanske ulice 17. Hipatitis.

V bolnišnici:

3. julija. Matevž Pfeifer, tesar, 45 let, legar. — Amalija Bergamož, dekla, 24 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celziju	Vetrar	Noba	Padačina v 24 urah
5. 9. v. 9. 00	730,2	19,2	brezvet.	dež	
7. 7. zjut.	727,7	17,1	sl. jvzh.	dež	18,4
2. 2. popol.	729,5	13,0	sr. zah.		

Srednja večerajšnja temperatura 19,7°, normale: 19,4°.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 1. do dne 7. junija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128	Pšenična moka 100 kg	28	40	
II. „ „	112	Koruzna „ „	17	—	
III. „ „	96	Ajdova „ „	37	50	
Telečje meso „ „	120	Fižol, liter „ „	16	—	
Prasičje „ sveže „ „	140	Grah „ „	20	—	
„ prek. „ „	143	Leča „ „	24	—	
Koštrunovo meso „ „	80	Kaša „ „	22	—	
Maslo „ „	2	Ričet „ „	22	—	
Surovo maslo „ „	190	Pšenica „ 100 kg	17	80	
Mast prasičja „ „	140	Rž „ „	16	60	
Slanina sveža „ „	136	Ječmen „ „	14	—	
„ prekajena „ „	144	Oves „ „	13	60	
Salo „ „	120	Ajda „ „	21	—	
Jajce, jedno „ „	—	Proso, belo „ „	18	—	
Mleko, liter „ „	16	„ navadno „ „	14	—	
Smetana, sladka liter „ „	80	Koruzna „ „	13	60	
„ kisl „ „	80	Krompir „ „	7	—	
Med „ „ „ kg	—	Drva, trda, m ³ „ „	7	—	
Piščane „ „	120	„ mehka „ „	5	—	
Golob „ „	40	Seno, 100 kg „ „	4	20	
Raca „ „	2	Slama „ „	4	—	
Zajec „ „	—	Stelja „ „	—	—	

Zahvala. 611 1—1

Za mnogoštevilne dokaze blagega sočutja med boleznijo in o smrti nepozabne soproge, oziroma matere gospe.

Ane Bartel

izrekamo tem potom velečastiti duhovščini, in slavnemu učitelstvu, zlasti mil. gospodu Francišku Dovganu, proštu v Metliki za vodstvo pogreba, gg. učiteljem-pevcem, ter vsem, ki so jo spremenili k zadnjemu počitku, najudanejšo zahvalo

Semič, dne 5. julija 1900.

Žalujejoči ostali.

Zahvala. 610 2—1

Dne 1. julija 1900. je pogorelo moje pri c. kr. priv. zavarovalnici

„Avstrijski Phönix“ na Dunaju,

katerega zastop je v Ljubljani v Uršulinskem poslopju, zavarovano poslopje. Zavarovalščino imela bi plačati že 5. maja, a vsled revščine tega nisem mogla storiti. Ne oziraje se na to, je vse eno generalni zastopnik gosp. Josip Prosenc škodo cenil, in izplačala se mi je vsa zavarovalna svota. Takega postopanja ne smatram jaz samo za kulanco, temveč tudi za velikodušni dar. Zahvaljuje se za darilo priporočam omenjeno zavarovalnico kar najtopleje vsem zavarovanja potrebnim gospodarjem.

Bog plati!

V Ljubljani, 6. julija 1900.

Marija Kadunc,
Illova št. 42.

Učenec

14 let star, se sprejme

v trgovino A. Aušnika,

601 3—1

Zaloška cesta št. 15.

Vozni red avstrijskih državnih železnio.

veljaven od 1. junija 1900.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten.

Ob 6. uri 54 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto

Ob 7. uri 17 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 5. uri 41 min. popoldne do Podnarta, samo ob nedeljah in praznikih.

Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 7. uri 9 minut zvečer osebni vlak do Jesenic.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 5. uri 15 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 8. uri 21 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 7. uri 45 minut zvečer osebni vlak z Jesenic.

Ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta, samo ob nedeljah in praznikih.

Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 2. uri 05 min. popoldne „ „

Ob 6. uri 50 min. zvečer „ „

Ob 10. uri 25 min. zvečer „ „

(le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.

Ob 11. uri 06 min. dopoldne „ „

Ob 6. uri 10 min. zvečer „ „

Ob 9. uri 55 min. zvečer „ „

(le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Ob 7:15 zjutraj

Ob 1:55 popoldne

Ob 8:10 zvečer

Prihod:

Ob 6:34 zjutraj

Ob 12:29 popoldne

Ob 7:30 zvečer

= Razglednice = barvotiskane krasno

izvršene, dobivajo se pri knjigotrcu Ant.

Národna noša Turku v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

komad po 5 kr., razprodajalcem po zelo

nizki ceni.

Za šolska darila

priporoča

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

naslednje povesti za mladino:

„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.

„Marijina otroka“ — s podobami.

„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kartonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših

vezih po raznih cenah.

Nova špecerijska trgovina!

Otvorjena

1. julija 1900.

FRAN BERGANT

Sv. Jakoba trg

št. 6.

Slavno občinstvo si dovoljujem uljudno opozoriti na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor raznovrstne kave, riža, olivnega in finega namiznega olja, kakao, čokolade i. t. d.

Nadalje priporočam za nakup fine stare slivovke, najfinejšega konjaka, kakor tudi pristnega Jamaica-ruma in čaja po najnižjih cenah, zagotavljajoč točno in rečno postrežbo.

609 3—1

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Zelodčno * tinkturo

lekarnarja Piccoli v Ljubljani

dvornega založnika Nj. Svetosti pa-peta

kot **želodec** krepkujoče in tek vzbujajoče, daje kot prebaviljenje in telesno odprtje pospešuje sreds vo, posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju.

Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in več stekleničic. 591 12—1

Najboljša pitna voda

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušena, od zdravniških (X.) avtoritet priznana, je 10 27

MATTONIJEV
GISSHÜBLER
alkalična kislina

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastopij in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z čistimi in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

Gimnazijski konvikt

čč. oo. benediktincev v Šent-Pavlu na Koroškem.

Plačilo za semester 280 kron.

Javna višja gimnazija.

Natančneje pové predstojništvo konvikta.

Dnevi za vsprejemni izpit: 15. julij in 17. september. 116 6—2

Fr. P. Zajec

urar,

trgovina z zlatnino in srebrnino v Ljubljani Stari trg št. 28.

Usojam si opozoriti sl. občinstvo in veleč. duhovščino, da sem odprl prodajalno, najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelnastih žepnih ur, stenskih ur, ur budilnic itd., vsakovrstne zlate, srebrne in nikelnaste verižice, prstane, uhane, zapestnice itd., sploh vseh sem spadajočih predmetov po najnižjih cenah.

Ure so pristno švicarskega dela, natančno in zanesljivo izdelane.

Popravilo tudi najtežavnejša vsprejemljem ter izvršujem točno in natančno po najnižjih cenah.

Prodaja

finih očal, naočnikov, barometrov, termometrov; sploh vseh sem spadajočih predmetov. 613 3—1

Domača umetnost!

Podobarski in pozlatarski ateljé

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

v hiši gosp. Wessner-Java 60 52-26

se priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom v naročila za izvrševanje vseh vrst strogo umetniških izvršilnih lesenih oltarjev v raznih slogih * kipov * in svetniških soh od kamena, gipsa ali lesa itd.

Oltarne skupine iz različnega materiala.

Priznana umetniško dovršena dela!

Priznana pisma na razpolago.

Domača tvrda!

Na prodaj imam nad 100 kolobarov zdravih kostanjevih obročev,

kakor tudi sprejemam v sodarsko stroko spadajoča dela.

Mihael Pipan,

sodar,

v Škofji Loki.

599 2-2

Cerkvenik,

z dobrimi spričali, išče službo. — Več pov. upravništvo »Slovenca«.

586 3-3

Na prodaj so 3 križevi poti

po 95 cm. visoki, po gld. 65.—

pri 501 12-9

FR. TOMAN-u,

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Stanovanja so oddati!

Za avgust: dvoje stanovanj po 1 sobi in kuhinjo; dvoje stanovanj po 2 sobi s kuhinjo.

Takoj pa se odda jedno stanovanje z jedno sobo in kuhinjo.

519 8

Vse to na Poljanski cesti št. 60.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrazy in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljani natis.

Brožiran izvod knjige stane v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polšagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

SLOVENC!

pristopajte k „Naši straži“!

Pilnati osečki za snajenje parketnih tal dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Francišanske ulice. Vauja naročila proti povzetju. 225 24 11-2

Katoliška bukvarna v Ljubljani

priporoča:

- Missale Romanum** (v obliki male pôle) l. 1898, z najnovejšimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 43-20
 2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 44-40
 3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 50-—
- Dobiti je ta misal tudi v še finjšem vezanju.
- Missale Romanum** (v četvorki) l. 1898, z najnovejšimi mašami, in sicer:
1. V črnem usnji z marmor. ali rudečo obrezo K 36-—
 2. V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 38-—
 3. V rudečem šagrinu z zlato obrezo . . . K 42-—
- Dobiti je tudi v še finjšem izdaji.
- Cere veljajo s proprijem vred za katerokoli škofijo. — V zalogi so misali s proprijem naslednjih škofij: Ljubljanske, goriske, krške, lavantinske, poreško-puljske, tržaške in ogersko-hrvatskih.
- Missae pro defunctis** (v obliki male pôle):
- V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 6-60
- V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 7-44
- Missae pro defunctis** (v četvorki):
- V črnem usnji z rudečo obrezo . . . K 5-16
- V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 5-76
- Za one čast. gospode, ki zaradi slabega vida smejo vedno maševali »de Beata«:
- Missale ad usum sacerdotum caecotentium** (v obliki male pôle):
- V črnem usnji z zlato obrezo . . . K 19-20.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka. kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav oljkati), ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri **Jozefu Valenčiču na Dunaju, III., Steingasse 9, I. Stock, Th. 10.**

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 21

Styria-kolesa

v raznih cenah vedno v zalogi!

Ne samo najlčnejše in najdražje ampak tudi najpriprosteje in najceneje se odlikuje po izvrstni konstrukciji, trpežni sestavi in lahkem teku.

Tovarna za Styria-kolesa

Jan. Puch in dr., Gradec.

Zastopnik: **Fr. Čuden**, trgovec s kolesi v Ljubljani. 198 20-15

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Denarni promet za leto 1899.

Sprejemki					Izdatki				
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun opravičnih deležev: Vplačila	458	—	916	—	Račun opravičnih deležev: Vrneči deleži	12	—	24	—
» hranilnih vlog: Vloge	1,779.187	87	3,558.375	74	» hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge	1,076.959	60	2,153.919	20
» posojil: Vrneča posojila	175.052	98 1/2	350.105	97	» posojil: Izplačana posojila	534.374	67	1,068.749	34
» tekočih posojil: Vrneča posojila	213.033	15	426.066	30	» tekočih posojil: Izplačana posojila v tekočem računu	391.807	11	783.614	22
» tekoči: Vloge in vzdigneni naložen denar	2,129.011	27 1/2	4,258.022	55	» tekoči: Vzdignene vloge in naložen denar pri raznih zavodih	2,088.936	38 1/2	4,177.872	77
» efektov: Prodani efekti	25.000	—	50.000	—	» efektov: Nakupljeni efekti	175.897	—	351.794	—
» menic: Plačila	42.952	23	85.904	46	» menic: Eskomplovane menice	73.250	41	146.500	82
» nepremičnin: Sprejemki	7.542	23	15.084	46	» nepremičnin: Nakupnina in investicijski stroški	97.259	57	194.519	14
» pro diversi: Razni sprejemki	1.102	62	2.205	24	» pro diversi: Razna izplačila	1.830	24	3.660	48
» pristopnine: Vplačila	114	50	229	—	» pristopnine: Vrneča pristopnina	—	50	1	—
» inventarja: Prodali za	2	50	5	—	» inventarja: Nakup inventarja	2.747	16	5.494	32
» posojilnih obresti: Plačila	42.933	41	85.866	82	» obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti	10.417	74 1/2	20.835	49
» obresti tekočih posojil: Plačila	33.534	30	67.068	60	» posojilnih obresti: Vrneče obresti	190	41	380	82
» tekočih obresti: Prejete obresti od naloženega denarja	17.245	69 1/2	34.491	39	» obresti tekočih posojil: Vrneče obresti	1.224	93	2.449	86
» efektov: Prejete obresti	5.777	37	11.554	74	» tekočih obresti: Izplačane obresti	57	36	114	72
» zamudnih obresti: Prejete zamudne obresti	394	29	788	58	» efektov: Povrne obresti	2.315	63	4.631	26
» meničnih obresti: Prejete obresti	1.229	18	2.458	36	» meničnih obresti: Povrne obresti	17	36	34	72
» upravnega prispevka: Prejemki	2.373	39	4.746	78	» davkov in pristojbin: Plačani davki in pristojbine	863	35	1.726	70
Gotovina v blagajni začetkom leta 1899	3.893	07	7.786	14	» dividend: Izplačane dividende	125	—	250	—
	4.480.838	06 1/2	8.961.676	13	» razpoložnega zaklada: Dano darilo	50	—	100	—
					» upravnih stroškov: Izdatki	8.946	82 1/2	17.893	65
					Gotovina v blagajni koncem leta 1899	13.554	81	27.109	62
						4.480.838	06 1/2	8.961.676	13

Sprejemki gld. 4,476.944-99 1/2 K 8,953.889-99

Izdatki » 4,467.283-25 1/2 » 8,934.566-51

gld. 8,944.228-25 K 17,888.456-50

Vložitih knjižic je bilo koncem leta 1899. 2967 v skupni vrednosti 4,642.543 80 Kron.

Račun zgube in dobička.

615 (1-1)

Debet					Kredit				
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun posojilnih obresti	408	10	816	20	Račun posojilnih obresti	47.462	81	94.925	62
» obresti tekočih posojil	2.562	02	5.124	04	» obresti tekočih posojil	33.986	79	67.973	58
» tekočih obresti: izplačanih gld. 57-86 K 114-72					» tekočih obresti (od naloženega denarja)	18.247	58 1/2	36.495	17
» kapitaliz. „ 192-86 „ 385-72	250	22	500	44	» meničnih obresti	901	86	1.803	72
» obresti hranilnih vlog: izplačanih gld. 10.417-74 1/2 K 20.835-49					» efektov:	6.107	05	12.214	10
» kapitaliz. „ 78.199-58 „ 156.399-16	88.617	32 1/2	177.234	65	» zamudnih obresti	394	29	788	58
» efektov (kurzna razlika)	2.907	70	5.815	40	» upravnega prispevka	2.373	39	4.746	78
» inventarja, odpis	171	53	343	06	» pristopnine	114	—	228	—
» davkov in pristojbin	863	35	1.726	70	» nepremičnin	157	82	315	64
» upravnih stroškov	8.946	82 1/2	17.893	65					
» bilance: Čisti dobiček	5.018	52 1/2	10.037	65					
	109.745	59 1/2	219.491	19		109.745	59 1/2	219.491	19

Račun bilance dne 31. decembra 1899.

Debet					Kredit				
	gld.	kr.	K	h		gld.	kr.	K	h
Račun posojila	1,016.796	99 1/2	2,033.593	99	Račun glavnih deležev	2.000	—	4.000	—
» tekočih posojil	715.739	34	1,431.478	68	» opravičnih deležev	1.820	—	3.640	—
» tekoči naloženega denarja	293.388	—	586.776	—	» hranilnih vlog: Stanje gld. 2,243.072-32 K 4,486.144 64				
» menic	30.298	18	60.596	32	» obresti 78.199-58 „ 156.399-16	2,321.271	90	4,642.543	80
» efektov	176.913	40	353.826	80	» tekoči	6.955	13	13.910	26
» nepremičnine	93.291	45	186.582	90	» posojilnih obresti	5.974	40	11.948	80
» pro diversi	727	62	1.455	24	» obresti tekočih posojil	983	64	1.967	28
» inventarja	3.254	—	6.508	—	» meničnih obresti	309	96	619	92
» posojilnih obresti	7.290	54	14.581	08	» dividend	30	—	60	—
» obresti tekočih posojil	390	16	780	32	» rezerv. zaklada gld. 1249-15 K 2498-30				
» efektov	3.243	61	6.487	22	» razpolož. zaklada: 4651-71 1/2 „ 9303.43				
» blagajne	13.554	81	27.109	62	» poseb. rezerve				
					» za zgube 4623 68 1/2 „ 9247-37	10.524	55	21.049	10
	2,354.888	10 1/2	4,709.776	21	» zgube in dobička	5.018	52 1/2	10.037	05
						2,354.888	10 1/2	4,709.776	21

V LJUBLJANI, dne 20. junija 1900.

Za načelstvo:

Dr. Ivan Šusteršič l. r. načelnik.

Karol Kauschegg l. r. Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Gregor Šlibar l. r. Josip Jare l. r. Matija Kolar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Dr. Aleš Ušeničnik l. r. Francišek Birk l. r. Ivan Kregar l. r.

Za nadzorstvo:

Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Rok Merčun l. r. Alojzij Stroj l. r. Ivan Dogan l. r.

Naznanilo.

Podpisana usojam si slav. občinstvu naznanjati, da sem z dnem 1. julija otvorila

gostilno

v Linhartovih ulicah št. 4 (ob Dunajski cesti).

Ker bodem skrbela vedno le za dobro in svežo pijačo, točno postrežbo in zmerne cene, prosim, da mi slavno občinstvo izkaže zaupanje s svojim obiskom.

Priporočaje se za mnogobrojni obisk, beležim odličnim spoštovanjem

588 2-2

Terezija Medič.

V Ljubljani, dne 1. julija 1900.

Stajerska DOGAŠKA
KISLA VODA **Templjevo Styria-vrelec**
SVETOŠLAVNA.
Krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga
za Kranjsko:

Mihael Kastner
v Ljubljani. 295 52-21

Redka prilika za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a
mizarski pohištveni obrt
536 4 v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 19 (v Mediatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo
vsakovrstnega likanega
in politiranega
pohištva

gld. 5.—, 7.50, 10.—, 12.—, 14.—.

Garniture, divane,
madrace
7, 14 do 40 gld.,
madrace na peresih
8, 9 gld.,
dratene madrace 7 gld.,
puite za mašne knjige
itd. itd. gld. 10.—, 15.—, 17.—.

Naročila se točno izvršujejo.
Centinlik s podobami zastoj in franko.

Redka prilika za nakup pohištva.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 38

Valentin Accetto
zidarski mojster
v Ljubljani, Trnovski pristan 14,
se priporoča slav. občinstvu, prečast. duhov-
ščini, gg. podjetnikom in društvom za vsa
ter raznetera 90 11

zidarska dela.
Prodaja tudi iz lastne opekarne
opeko vseh vrst.

Naznanilo.

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se vrše sprejemne izkušnje za vstop v I. razred šolskega leta 1900/1901 dne 16. julija, počenši ob 8. uri zjutraj.

Učenci, ki želijo delati to izkušnjo, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov, oglašajo dne 15. julija med 8. in 12. uro pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno izpričevalo. Pri oglasitvi je treba plačati pristojbine 6 K 60 h.

Vnanji učenci se k sprejemnim izkušnjam tudi lahko oglašajo pismeno, ako pravočasno po pošti pošljejo gori navedeni listini in pristojbino.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894. l., št. 2354, smejo se učenci, ki po svojem rojstvu in po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici in ozemlju okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, v ljubljanski gimnaziji sprejemati le izjemoma, v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih, in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Tako dovoljenje si morajo stariši pravočasno priskrbeti neposredno pri c. kr. deželnem šolskem svetu.

V Ljubljani, dne 28. junija 1900.

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštveno po najnižji ceni bandera in vsa druga obleka.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 502 52 6

Ana Hofbauer,
imejiteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Zobozdravnik med. dr. Rado Frlan

otvori dne 8. julija t. l.

zobozdravniški atelier

v Špitalskih ulicah št. 7.

Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celulozidu, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvežban v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s pločo. V operacijskem zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, po zi-temu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.

Ordinuje od 9.—6. ure; ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure.

Za revne brezplačno ruvanje zob od 8.—9. ure zjutraj, za tovarniške delavce od 6.—7. ure zvečer.

Ljubljana, dne 30. junija 1900.

587 3-3

Razpis.

608 2-1

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospe Marije Valerije razdeliti je med petero ubogih vdov ljubljanskih 400 kron. Prošnje za podelitev teh podpor je vložiti do 26. t. m. pri podpisnem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 2. julija 1900.

Naznanilo.

Na c. kr. gimnaziji v Rudolfovem se bodo sprejemali učenci v prvi razred ali meseca julija ali septembra.

Kdor želi vstopiti meseca julija, naj se oglasi

v petek 13. julija od 5. do 7. zvečer ali

v soboto 14. julija od pol 9. do pol 10. zjutraj

s svojimi stariši ali njih odgovornimi zastopniki v ravnateljski pisarni ter prinese s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo (šolsko naznanilo).

Sprejemni izpiti se vrše v soboto 14. julija

Takse znašajo 6 K 20 h.

C. kr. gimnazijsko ravnateljstvo v Rudolfovem,

dne 4. julija 1900.

586 2-2

Pripomba: S tem se popravlja napačno oznanilo v »Dolenjskih Novicah«.

Razglas.

583 3-3

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa državni gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred,

v soboto dne 14. julija

od 9. do 12. ure v ravnateljski pisarni.

Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v ponedeljek, dne 16. julija, od 9. ure zjutraj nadalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko spričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 6 K 80 v., ki se bode onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učenci, kateri so oddaljeni od Kranja, pa se morejo javiti za vsprejem tudi pismeno, vposlati morajo krstni list, zadnje šolsko spričevalo ter takso. Vendar pa se morajo v ponedeljek dne 16. julija pred preskušnjo predstaviti osebno šolskemu ravnatelju.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa državne gimnazije v Kranju,
dne 29. junija 1900.

Išče se spretnega trgovsko izobraženega

614 3-1

poslovodjo,

večšega slovenščine in nemščine v govoru in pisavi in ki ima kaj prakse v izvozni trgovini. Prednost imajo oni, ki imajo višje trgovske šole in morejo položiti varščino. Ponudbe, opremljene s podatki, naj se do 20. julija t. l. upošlejo

„Gospodarski zvezi“ v Ljubljani.

Pozor, kolesarji!

Vsled poletnega časa

nabavl sem si velikansko zalogo voznih koles (bicikljev), kakih 400 komadov in sicer od najznamenitejših tvrdk, kakor:

Puch, Meteor, Peugeot, Monarch, Seidl-Naumann

ter kolesa raznovrstnih drugih sistemov od gld. 80.— naprej.

Peugeot-kolesa

po izvanredno nizkih cenah in sicer od gld. 140.— do 230.—.

A. Putrich,

Ljubljana, Dunajska cesta.

285 20-16

ceniki poštnine prosti.

Mehaniška delavnica.

Narejena sita in rešeta z lesenim obodom v vseh velikostih.

Ograja gozdov, pašnikov vrtov itd.

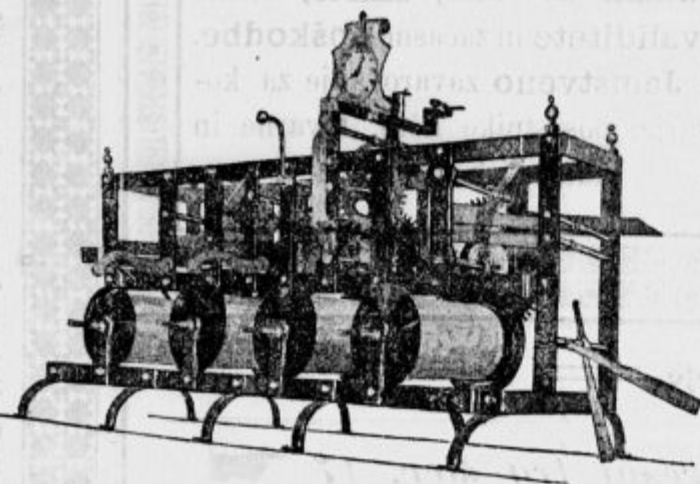

Elastične posteljne mreže (Spiral-Drahtmatratzen) iz galvanizirane jeklene žice.

584 10-1

Karol Zupančič, Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko, izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom.

prporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletanine iz žice**, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kurnike, golobnjake; **mreže za presejanje** gramoza in peska. — Izdeljuje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line, kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v r-znih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mline, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. — **Ceniki na zahtevanje brezplačno.**

Bogdan Oblak, urar

na Vrhniki pri Ljubljani, se najuljudneje priporočam za napravo novih ali popravo starih stolpnih ur.

Moje ure so iz najboljšega blaga in posebno trepežnega dela. Izdelujem jih po najnovejšem in najboljšem načinu, in ker so matematično natančno uravnane, kažejo čas tako točno, da jih ni treba regulovati. 51 25-25
Cene so nizke. Jamstvo 5 let. Proračuni na zahtevo brezplačno.

VINCENC ČAMERNIK kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomškove ulice 17 (nasproti elektrarne).

Izborna zaloga grobnih spomenikov iz vsakovrstnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Delavnica umetnih cerkvenih kamnoseških del.

Stavbena dela. 465 25-9

Priznana solidna dela, točna postrežba.

Dobiva se povsod.

927 (36-27)

Sarg's Kalodont

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku 3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576.693-29	kron
Zavezan- sti na račun lastnikov polic	1.150.168.487-79	»
Prebitek na račun lastnikov polic	213.408.205-50	»
Zavarovalno stanje všteti telesne rente	4.795.509.175-81	»
Dohodki leta 1898	299.660.000-—	»

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polici sami zajamčena posojila in odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-19

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

Iz lekarne B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi. ureja želodčovo delavnost prav zanesljivo. Velika stekl. l. gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več. V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

varilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpi-sana varstvena znamka.

Glavna zaloga:

lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“, c. kr. dvor. zal., v Pragi, Mala strana, vogal Spornjerjeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarnarjih: G. Piccoli, Ub. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayer, ter v vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 760 26-22

Št. 123 Pr.

Razpis službe.

601 2-2

Pri mestnem magistratu je stalno popolniti službo

vodovodnega monterja

s prejemki V. činovnega razreda, to je z letno plačo 1760 kron, s pravico do dveh v pokojnino vstevnih pet-letnic po 160 kron in z dejalnostno doklado 380 kron.

Prosilci za to službo morajo v smislu § 13 službene pragmatike dokazati, da so v monterjski stroki dobro izveščani in da ima o za sabo vsaj dveletno praktično službeno dobo. Prosilci se morajo nadalje izkazati, da so avstrijski državljani, neomadeževanega dosedanjega življenja, telesno in duševno zdravi, najmanj 18 in ne več kot 40 let stari, konečno da so slovensčine v besedi in pismu popolnoma zmožni.

Z navedenimi dokazili opremljene prošnje je pri predsedništvu mestnega magistrata vlagati najpozneje

do 15. dne julija t. l.

Pomanjkljive ali zakasnele prošnje se ne bodo jemale v poštev.

Zaloga Karl Giani-jevih vezil in tkanin

FELLINGER in HASSINGER

c. in kr. dvorni založniki.

114 26-5

Cerkvena oblačila, društvene zastave itd.

Dunaj, I., Seilergasse 10, „Göttweigerhof“.

Krasni cenik z nad 300 podobami brezplačno.

Zanesljivo dobri stroji!

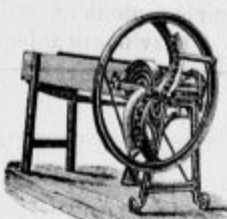
Jako nizke cene!

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

zaloga poljedelskih strojev

Dunajska cesta 18, Ljubljana, Dunajska cesta 18

prporočata svojo veliko zalogo raznovrstnih poljedelskih strojev, kakor: lahko tekoče gepeljne, mlatilnice, najnovejše sestave, tudi take z ležišči na kroglice (Kugellager), slamotresnike, s pomočjo katerih se pri vsaki mlatilnici prihranita dva človeka in se lahko pripravijo na vsako mlatilnico, trijerje za žito čišči, stroje za kositi in žeti z 1 ali 2 konjema, najnovejše ameriške sestave in lahko tekoči (dajo se tudi na poskušnjo). — Potem tudi mline za sadje s kamenitimi valerji, stiskalnice, škropilnice proti peronosperi, jeklene pluge, katere ni potreba prav nič držati, travniške brane, slamoreznice in sploh vse stroje za poljedelstvo, kakor tudi fino kovane kotle za žganje kuhati.

Za strokovno in točno izvršilo vsakega naročila jamčiva in bodeva zanaprej lahko vsako naročilo še bolj natanko in zvesto izpolniti kakor dosedaj, ker nimava nobenih agentov in zastopnikov, ter celo stvar sama vodiva in nadzorujeva. 545 3-3

Vedno čez 200 strojev v zalogi!

Vsakdo, kateri namerava kupiti kak stroj, naj si poprej ogleda našo veliko zalogo.

C. kr. priv.
zavarovalna družba
„AVSTRIJSKI PHÖNIX“
na Dunaju.

Uplačana glavnic
K 6,000.000.—.
Premijska in od-
škodninska re-
serva . . K 2,500.000.—.

Zavarovanje poslopij in vsako-
vrstnih premičnin proti požar-
nim škodam.

C. kr. priv.
zavarovalna družba za življenje
„AVSTRIJSKI PHÖNIX“
na Dunaju.

Uplačana glavnic . K 2,400.000.—.
Premijska in odškod-
ninska reserva . . K 25,940.000.—.
Zavarovalno stanje . K 112,000.000.—.
Premijski dohodki . K 4,700.000.—.

Zavarovanje na človeško življenje za slučaj
doživetja in smrti, otroških dot in
starostnih rent.

„PROVIDENTIA“
občna zavarovalna družba
na Dunaju.

Ustanovna glavnic
K 5,000.000.—.
Uplačana glavnic
K 1,500.000.—.

Zavarovanje proti telesnim ne-
zgodam za slučaj smrti, stalne
invaliditete in začasne poškodbe.
— Jamstveno zavarovanje za ko-
lesarje, posestnike kônj, tovarne in
industrijska podjetja.

Stalne nizke premije in točno kulantno odškodovanje.

216 10-5

Generalni zastop teh zavarovalnic v Ljubljani, Kongresni trg šte. 17
(novo uršulinsko poslopje) **JOSIP PROSENC.** (novo uršulinsko poslopje.)

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

priporoča se prečistiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, cingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečistito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bom vedno skrbel, da zvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovešem kroju, natančno po meri. 86 23

Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke.

22% ceneje!

22% ceneje!

K potovalni sezoni!

Ugodna prilika k nakupu večjega števila tapeciranih in netapeciranih

košar za potovanje

z ameriškimi patentovanim zaklepom (najnovejša praktična iznajdba) in mnogovrstnih drugih finih košar itd.

Blago ležalo je vsled večje odpošiljatve kakor se ga je naročilo v kolo-
dvorskem skladišču na razpolaganje in sem isto pred na 20. junija 1900 od
načelnikstva tukajšnje južnoželeznične postaje razpisane javne dražbe kupil

22% pod računsko ceno.

32 otročjih voz, mej temi 11 angleških finih voz za ležanje in se-
denje, — najceneje!

607 4-1

M. Pakič, Ljubljana.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 82 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka
na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.
Reservni zaklad nad 7,500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 6. julija.		Dne 6. julija.		Dne 6. julija.		Dne 6. julija.	
Skupni državni dolg v notah	97-10	20 mark	23-72	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50	Salmove srečke, 40 gld.	175-25
Skupni državni dolg v srebru	96-80	20 frankov (napoleonov)	19-28	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 1%	94-20	St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
Avstrijska zlata renta 4%	115-65	Italijanski bankovci	90-70	Prijoritete obveznice državne železnice	405-—	Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	96-95	C. kr. cekini	11-33	južne železnice 3%	317-—	Ljubljanske srečke	47-50
Ogerska zlata renta 4%	115-45			južne železnice 5%	—	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	277-—
Ogerska krona renta 4%, 200	90-85			dolenjskih železnice 4%	99-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v	6110-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1730-—			Kreditne srečke, 100 gld.	385-—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760-—
Kreditne delnice, 160 gld.	676-50			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	118-50	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	114-—
London vista	242-80			Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	43-—	Splošna avstrijska stavbinska družba	153-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-70			Ogerskega	20-—	Montanska družba avstr. plan.	437-—
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	416-—
				Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50	Papirnih rubljev 100	255-25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.